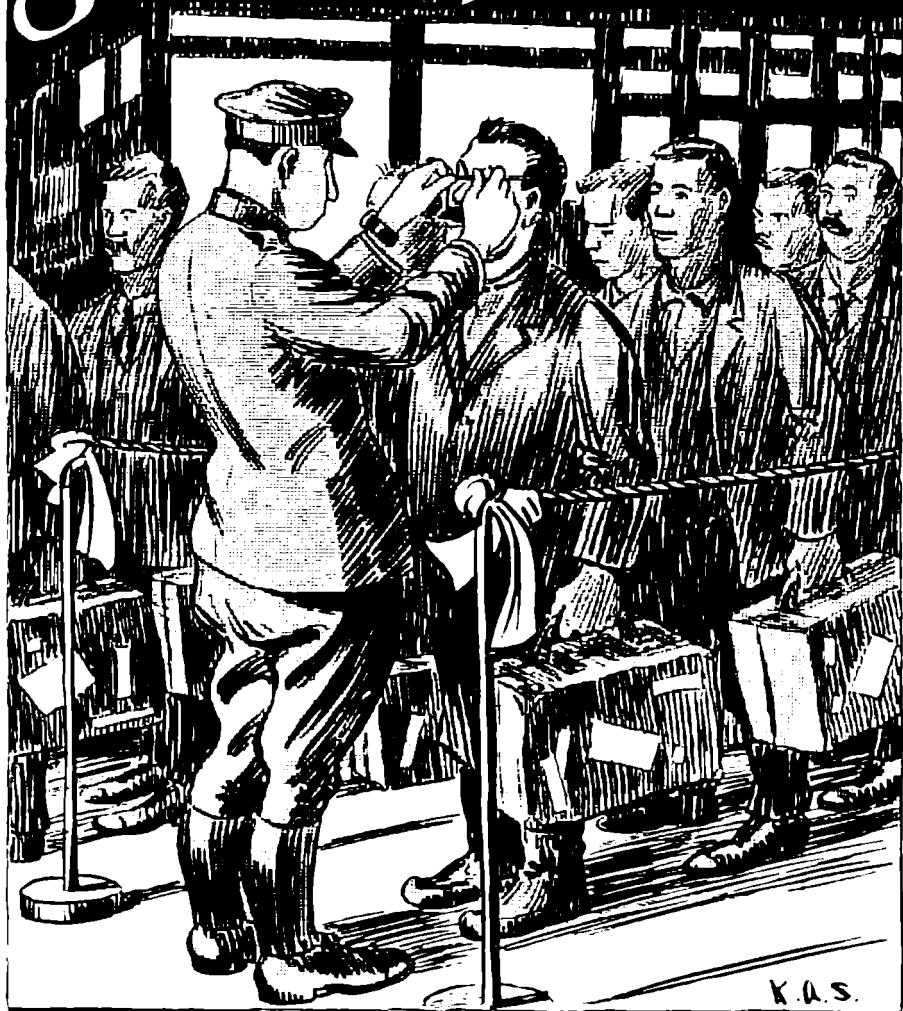

W Boman
Suomalaiset
Lännen
Kultalassa

KAIKKIEN MAIDEN TYÖLÄISET, LIITTYKÄÄ YHTEEN!

SUOMALAISET LÄNNEN KULTALASSA

KIRJOITTANUT
WILHO BOMAN

A. S. S. K. KUSTANTAMA

Tyomles Print. Superior, Wis.

UKKIVAARIN AIKAAN.

Toisin olivat asiat ukkivaarin aikana. Silloin elettiin Suomessa yksityistalouden pohjalla. Kukin tuotti maalaisoloissa miltei kaikki elintarpeensa. Saatiin vilja ja muut ravintoaineet pellosto, vaate- ja kenkätarpeet kotieläinten selästä, rakennus- ja työkalutarpeet metsästä. Miltei kaikki työkalut ja muut tarvikkeet tehtiin kotona. Loukutettiin liinat ja pellavat, karstattiin ja kehrättiin villat, parkittiin nahkat, tampattiin sarka ja useassa tapauksessa neulottiin vaatteet sekä tehtiin kengät kotona. Vain siroimpia vaatteita teetettiin kylän räätäilillä ja kenkiä suutarilla. Nautintoaineetkin valmistettiin kotona. Kotitekoista viinaa ryypättiin ja tallintakaista poltettiin. Kauppiaasta ostettiin pääasiassa rautä ja suola. Rahaa tarvittiin vain väihin ostoksiin ja verojen maksuun.

Kun ei ollut rahan tarvetta, ei ollut sen himoakaan. Sen vuoksi ei ollut ryöstöhaluakaan. Naapurilta ei ryöstetty viimeistä suupalaa, ei leskeltä maitotilkan antajaa, paitsi minkä papit ryöstättivät. Ei häädetty torpparia raivaamaltaan maapalaselta, vaan sai siinä asua ja raataa, mihin töllinsä oli ra-

kentanut. Elettiin kaikessa rauhassa ja hyvässä naapurisovussa.

Samaan tapaan meni elämä kaupungeissakin. Ammattilaiset tekivät erilaisia töitä. Hyvän tavan mukaan oltiin opissa, tultiin sälliksi ja aikanaan kohottiin joko paremmin tai huonommin toimeentulevaksi mestariksi. Tehtiin sitä mitä naapurit tarvitsivat ja tilasivat. Vain sivutöinä tehtiin jotakin markkinoita varten. Maalaistuottajalta ostivat kaupunkilaiset suurimman osan elintarpeistaan. Kauppaan oli harvemmin asiaa. Elämä oli kylläkin yksinkertaista, mutta tasaisempaa ja taatumpaa kuin myöhäisempinä aikoina. Lukuunottamatta sällien vaelluksia ja merimiesten matkoja, eivät kaupunkien asukkaatkaan siirtyneet sanottavammin syntymäseuduiltaan, vaan siellä kuolivat missä olivat syntyneetkin.

Tällaista oli pääpiirteissään se ihannoitu ukki-vaarin aika. Kun kukin oli oma yrittäjänsä ja eli pääasiassa omista tuotteistaan oli persoonallinen vapaus laaja. Silloin hyvinvointi riippui edullisten luonnonsuhteiden ohella kunkin persoonallisesta kunnosta. Tämä ilmaistiin sanontatavalla: "Kukin on oman onnensa seppä." Mutta se aika on ollut ja mennyt eikä koskaan palaa.

Tapahtui muutos. Ruvettiin tuotteita valmistamaan tehdasmaisesti. Keksittiin koneita ja höyryvoima, rakennettiin tehtaita. Palkattiin työläisiä

koneiden ääreen. Tehdastuotteet tulivat halvemmiksi kuin käsityö. Ne tunkivat käsituotteet sivuun, valtasivat markkinat. Ensin kaupunkilaiset ja sitte maalaisväestö joutui tehdastuotteiden kuluttajiksi. Kotona kaiken tuottaminen vähitellen hävisi. Sen rinnalla kasvoi rahan tarve. Rahan saamiseksi täytyi kaiken talouselämän muuttua. Vilja, kasvikset, karjantuotteet ja puut täytyi lähettää markkinoille. Siten saatiin rahaa. Sillä ostettiin kauppiaalta tehdastuotteita. Jouduttiin riippuvaisiksi markkinoista ja ulkopuolisista voimista. Tämän rinnalla käsityöläisistä tuli tehdastyöläisiä. Tehtailija maksoi palkan, tuotteet jäivät tehtailijalle. Palkkarahoillaan joutui teollisuustyöläinen ostamaan kaikki elintarpeensa kaupasta.

Kuta pitemmälle muuttuivat olot tähän suuntaan, sitä ahtaammaksi kävi työtätekevän väestön elinsuhteet niin maalla kuin kaupungeissakin. Pikakutalolliset velkaantuivat ja lopuksi menettivät maansa. Torppareja ryhdyttiin häätämään ja heidän elinkautiset työnsä tulokset ryöstettiin. Maalaisväestön tulviessa kaupunkiin, täytyivät työpaikat ja niissä työläisten olosuhteet huononivat. Siten kehittyi yleinen ahdinko ja puute.

Erääksi hädän lievennyskeinoksi keksittiin siirtyminen Amerikkaan. Alkoi siirtolaisuus. Ensin Pohjanmaalta, sittemmin muualta Suomesta. Vuosi vuodelta siirtolaistulva suureni, kunnes suursodan

edellä saavutti huippukohtansa. Satoja tuhansia suomalaisia on siirtynyt Amerikkaan. Tämä joukko on ollut Suomen parasta työvoimaa, sillä vain terveimmät, rohkeimmat ja kyvykkäimmät ovat voineet tällaiselle matkalle lähteä.

AMERIKAN "KULTALASSA".

Amerika suurien luonnonrikkauksien ja nousevan kapitalismin maana tarvitsi loppumattomasti uutta työvoimaa ja sen vuoksi otettiin siirtolaiset avosylin vastaan. Ammattitaidottomat ja voimakkaimmat työläiset, maalaisväestö, johdettiin kaivantoalueille, rautateiden rakennuksille, sisäjärvien satamien lastaus- ja lossaustokille, idän kivimurtoille, metsiin y.m. raskaimpiin töihin. Ammattityöläiset ja vähävoimaisemmat sijoituivat kaupunkiin ja teollisuuskeskuksiin joko ammattilaisiksi tai tehdastyöläisiksi. Osa vaelsi maanviljelysalueille, asettuen maanviljelijöiksi. Myöhemmin aikoina yhä suuremmat teollisuustyöläisten joukot ovat siirtyneet maanviljelystyöhön. Täten asuttivat suomalaiset siirtolaiset Kuparisaaren, Michiganin ja Minnesotan rauta-alueet, Idän, Wyomingin, Kalliovuorten ja kaukaisimman Lännen kaivantoalueet, tunkoutuivat Keskivalttioiden, Lännen ja Canadan metsiin ja rautateiden rakennuksille, perkasivat

maata, missä sitä nimiinsä saivat, valtasivat vähin erin tilaa teollisuuskeskuksissa ja ammattilaisina sekä palvelijoina suuremmissa kaupungeissa. Ei ole sitä valtiota tai maakuntaa eikä suurempaa kaupunkia Yhdysvalloissa ja Canadassa, jossa ei olisi suomalaisia raatamassa joko pienemmissä tai suuremmissa joukoissa.

Alkuaikoina oli siirtolaisuuden luonne toinen kuin nykyisin. Silloin tulivat siirtolaiset vain käymään Amerikassa hakemaan kultaa. Kukin halusi olla "oman onnensa seppä", takoa tässä maassa niin vahvan kultakangin, että sen varassa kotimaassa voi pystyttää vakavaraisen elämän. Moni talo ja pikkuliike Suomessa kohosikin amerikalaisen kullann avulla. Siihen oli erinäisiä edellytyksiä vielä siihen vanhaan aikaan.

Palkat olivat suhteellisen korkeat. Suomalainen työväestö oli kotimaassaan tottunut yksinkertaiseen ja vaatimattomaan elämään. Ne vaatimukset voi tyydyttää varsin vähällä, kun elintarpeiden hinnat olivat alhaiset. Vielä parikymmentä vuotta sitte vaihtelivat vuokrat kuudesta kahteentoista dollariin kuukaudessa, lihapauna kuudesta kymmeneen senttiin, leipä muutaman sentin, maitovartti neljästä kuuteen senttiin, voipauna viidestätoista kahteenkymmeneen senttiin j.n.e. Puvun sai kymmenellä dollarilla, parin kenkiä parilla dollarilla, ihopuvut maksoivat viidestätoista viiteenkymmeneen senttiin,

päälyspaidat kahdestakymmenestäviidestä viiteenkymmeneen senttiin, työpuku viitisenkymmentä senttiä j.n.e. Kun palkat vaihtelivat \$1.50—\$3.50 päivälle, lukuunottamatta satunnaisia työttömyyskautia, niin mainittujen elintarpeiden hintojen vallitessa oli mahdollisuus säästää, olletikin kun tarkoituksena oli mahdollisimman lyhyessä ajassa saada mahdollisimman suuri kultamäärä kokoon. Silloin kieltäydytään kaikesta, mikä ei ole aivan välttämätöntä, kärsitään mukavuuksien puutetta toivoen sitte myöhemmin voitavan korvata kärsimykset. Sellaiseen pysyy ihminen tilapäisesti, eläen paremman tulevaisuuden toiveissa.

Kun rautatie- ja laivakyytimaksut olivat siihen aikaan halpoja, niin kykenivät siirtolaiset palamaan kotimaahansa muutaman vuoden jälkeen. Toiset, kuten esim. Ashtabulan ja Conneautin satamatyöläiset, vaelsivat joka syksy kotiansa ja taas keväällä palasivat kesäksi töihin. Ja nekin, joilla ei ollut perhettä huollettavana kotimaassa, tai ei ollut muita taloudellisia pyrkimyksiä toteutettavana siellä, tekivät usein huvimatkoja kotimaahansa. Taas toiset käyttivät säästöjään maatilan ostamiseen tai muun liikkeen perustamiseen tässä maassa. Sellaisissa oloissa säilyi vanha ukkivaarin aikuinen käsitys, että jokaisella on mahdollisuus luoda oman onnensa ja huolettoman tulevaisuutensa.

Mutta vuosien vierieessä eteenpäin tapahtui

muutos. Yhä vaikeammaksi kävi säästöjen tekeminen ja yhä harvemmiksi vierailut kotimaahan. Entistään harvalukuisemmat olivat kykeneviä vapautumaan palkkatyöstä ja yhä useampia vuosia täytyi ahertaa saadakseen kokoon edes niin paljon, että saisi maatilaa tai jonkun muun yrityksen nimiinsä, puhumattakaan täydellisestä omistamisesta. Tämä muutos tapahtui niin huomaamattomasti, että vain harvat tajusivat oloissa tapahtuneen muutoksen. Useimmat syyttelivät itseään, saamattomuutta ja huonoa onneaan. Ja syyttävät edelleenkin. Saamattomuutta koetetaan tehostaa suuremmilla tahdon ponnistuksilla, huonoa onnea entistä suuremmalla säästäväisyydellä ja kieltäytymisellä. Vaimot käyvät auttamaan miehiään menemällä ansioitöihin ja lapset vanhempiaan. Kuitenkin kaikki sisukkaimmatkin ponnistukset osottautuvat turhiksi. Amerikan kulta-aurinko on kääntänyt siirtolaisille nurjan puolensa. Ja kuta nurjempaa puoltaan se näyttää, sitä varmemmaksi käy palkkatyössä pysyminen ja sitä kaukaisemmiksi unelmiksi häipyvät toiveet vakavaraiseen asemaan pääsemisestä sekä huolettomasta tulevaisuudesta. Nekin, jotka aikaisempina aikoina pääsivät kohtalaiseen asemaan, horjuvat, menettävät entiset liikeyrityksensä, joutuvat pois maatiloiltaan ja palaavat taas teollisuustöihin. Vaikka kuinka takoi, ei tule tuloksia — takojalle. Mutta kyllä sitäkin uhkeammaksi päi-

suvat työvoiman ostajat, kapitalistit. Niiden pienoinen parvi rikastuu, rikkaat tulevat yhä rikkaammiksi ja köyhät yhä köyhemmiksi. "Vapaassa" Amerikassa eristyy kaksi ihmisryhmää yhä kauemmaksi toisistaan, toisella puolen suurriikkaat ja toisella puolen entistään köyhemmiksi käyvät työläiset. Mikä on tällaisen aiheuttanut?

TALOUDELLISTEN OLOJEN MUUTOKSIEN SYYT.

Palatkaamme hetkiseksi tarkastamaan sitä ukkiivaarin aikaa.

Edellä olemme jo kuvanneet sitä persoonallisen riippumattomuuden ajaksi, kukin ollessa oma itsenäinen käskijänsä. Se johtui siitä, että jokainen tuotti pääasiassa omiksi tarpeikseen ja jokainen omisti tuotantovälineensä. Työaseet olivat yksinkertaisia käsityövälineitä, jotka kykeni jokainen tvötätekevä joko itse tekemään tai hankkimaan itselleen. Kun siis työtä teki omistamallaan työvälineillä ja itse tavalla tai toisella hankkimistaan raaka-aineista, niin työn tulos kuului tekijälle. Se oli itsenäisyyden pohjana. Ja kun tuotettiin pääasiassa omia tarpeita varten, niin pysyttiin siltäkin puolen riippumattomina toisista. Tarvitsi vain näiden perustekijöiden muuttua, jolloin ihmisten

keskinäiset suhteetkin muuttuvat ja yksilöllinen riippumattomuus häviää.

Ne perustekijät muuttuivat. Omiksi tarpeiksi tuottamisen ohella kasvoi myyntiä varten tuottaminen. Kuta suotuisemmissa oloissa jokin talousryhmä eli, sitä enemmän se kykeni tuottamaan yli omien tarpeittensa. Se ruvettiin viemään markkinoille myytäväksi. Vähitellen laajennettiin tuotantoa, myyntiä, siis markkinoita varten, ja lopuksi kehittyttiin pääasiassa markkinoita varten tuottajaksi. Tämä käy mahdolliseksi vain työn jakoa kehittämällä, siten, että esim. käsityöläinen, joka aikaisemmin oli käsityönsä ohella harjoittanut kotitalouteen tarvittavien ravintoaineiden kasvattamista, luopuu siitä ja käyttää kaiken aikansa niiden tuotteiden eli tavaroiden tuottamiseen, joita hän sitte markkinoilla kauppaa. Tai maanviljelijä, joka on aikaisemmin tuottanut kaikki ravintoaineensa itse, ryhtyy tuottamaan jotain erikoista tuotetta, samassa supistaen muiden tuotteiden tuottamista, jättämällä esim. liinan ja pellavan viljelyksen, lampaiden kasvatuksen ja nahkojen parkitsemisen, jolloin hänen täytyy vaatteet ja nahkatavarat hankkia niiltä, jotka niitä tuottavat. Siten tapahtuu huomaamattomasti työn jako, joka ryhmittää ihmiset erikoistuotteiden tuottajiksi. Sitä mukaa kuin tämä jako edistyi, joutuivat ihmiset toisistaan riip-

puviksi, eli tuotteittensa myynnistä ja tarvitsemien sa tarveaineiden ostosta riippuvaisiksi.

Kehitys ei pysähtynyt tähän, vaan jatkui edelleen. Ne, joilla oli enemmän varoja, ryhtyivät kehittämään tuotantolaitoksiaan yhä suuremmiksi. Pienet käsityöverstaat muutettiin suuriksi verstaiksi, joihin palkattiin kymmeniä ja satoja työläisiä. Näiden kesken järjestettiin yhä pitemmälle ulottuva työnjako, siten, että kun oli sama käsityöläinen tehnyt jonkun tuotteen alusta loppuun valmiiksi, järjestetään sama työläinen tekemään osan siitä ja toiset työläiset toisia osia. Tämän kautta saavutettiin suurempi tottuneisuus ja työnopeus. Tällaisissa suurissa verstaissa tuotetut tuotteet tulivat hiukan halvemmiksi kuin pienissä tuotetut ja sen lisäksi olivat tuotteet sirompia ja parempia. Nämä tuotteet menivät markkinoilla paremmin kaupaksi ja tunkivat sivuun kotituotantoa niin kaupungeissa kuin maallakin. Lopuksi keksittiin koneet, joilla tuottaminen on monta vertaa nopeampaa kuin käsityö, ja se lopullisesti ratkaisi koko asian.

Koneita keksittiin 18:sta vuosisadan lopulla Englannissa ja sittemmin muualla. Koneet otettiin heti käytäntöön ja tuotantotapa kehitettiin koneelliseksi teollisuustuotannoksi. Rakennettiin suuria tehtaita, palkattiin satoja ja tuhansia työläisiä tehtaisiin työhön, raaka-aineita hankittiin suurissa erissä, jota varten kehitettiin raaka-aineiden tuo

tantoa suuressa mittakaavassa. Vuorostaan tehtaas valmistivat kaikenlaisia tuotteita ennen tuntemattomassa määrässä. Koneiden välityksellä saatiin tuotettua tavaroita nopeasti, ensi aikoina noin kymmenen kertaa, nykyaikana satoja ja tuhansia kertoja nopeammin kuin käsityöläinen. Niinpä esim. ensimmäisessä kehrukoneessa oli 8 väärttinää vanhassa rukissa olevan yhden väärttinän asemasta, sittemmin parannettiin konetta ja saatiin 120 väärttinää, nykyisissä koneissa ollen 2,500 väärttinää ja ne pyörrähtäen tuhansia kertoja ympäri minutissa. Tällaisen rinnalla vanhanaikainen rukilla kehrääjä jää auttamattomasti häviölle. Ja samaten on asianlaita kaikilla aloilla.

Täten tuotetut tavarat tulivat paljoa halvemmiksi kuin käsin tuotetut. Niitä voitiin markkinoilla myydä myös halvemmalla. Käsiyötuotteet jäivät markkinoilla alakynteen. Tehdastuotteet valtasivat markkinat. Tunkeutuivat joka paikkaan ja tekivät mahdottomaksi vanhan omavaraisen talouden. Käsiyöläisten häviö kävi tosiasiaksi. Heidän täytyi luopua entisestä työstään ja kun elettävä oli, mennä työpaikkaa etsimään tehtaista. Mutta silloin itsenäinen eläjä myös menetti itseensäisyytensä, sillä hän joutui tehtaassa palkkatyöhön, jossa hän saa työstään vaan määrätyn palkan, mutta tuotteet jäävät tehtaas omistajalle, se kun omistaa tehtaas, tuotantovälineet ja raaka-aineet. Niin hävisi vaka-

varaisten käsityöläisten joukko, jääden jällelle vain merkityksettömät rippeet.

Ja samaten on käynyt maalaisväestöllekin. Tarkastakaamme esim. Suomen oloja. Ensin tunkeutuivat ulkomaalaiset tehdastuotteet Suomeen. Vähitellen niiden käyttö tuli yleisemmäksi. Ryhdyttiin perustamaan tehtaita, tapahtuen nyt sama kehitys pikku Suomessa, mikä jo oli aikaisemmin tapahtunut suurissa maissa. Tehdastuotteet tunkeutuivat kaukaisempiinkin maakyliin. Ne voittivat kilpailussa kotityön, kun ne olivat halvempia. Maalaisväestön täytyi luopua kaikkien muiden, paitsi maa- ja karjantuotteiden tuottamisesta. Vähitellen täytyi supistaa maatuotteidenkin tuottamista. Yhä useampi oli pakoitettu leipäjauhonsakin ostamaan kauppiasta, sillä suurissa maanviljelysmaissa edullisempien luonnonsuhteiden ja suurviljelyksen vuoksi kyettiin tuottamaan viljaa halvemmalla kuin Suomen karussa luonnossa. Rautateiden ja merilaivaliikenteen laajetessa kävi viljankin kulkeminen kaukaisempiinkin maihin voittoa tuottavaksi. Se ajoi Suomen maalaisväestön yhä ahtaampiin puitteisiin, lopuksi jääden voin tuottaminen ja metsien myyminen melkein ainoaksi elinkeinoksi.

Tämä aiheutti entisten ukkivaarin aikaisten olojen särkymisen. Voidakseen ostaa välttämättömiä elintarpeita, täytyi saada rahaa. Saadakseen rahaa, täytyi myödä metsiä ja suurentaa karjaa. Mo-

lemmat kohottivat maan tarvetta ja arvoa. Torpparien hädöt tulivat yleisiksi, rajariidat väistämättömiksi. Mutta sekään ei auttanut. Useamman entisen itsenäisen ja vapaan maalaisen ovella kolkutti rahan puute. Se ajoi nuoret miehet ja naiset Amerikkaan. Mutta rahan tulo täältäkin ehtyi, kuten jo olemme havainneet. Rahan puute muuttui vararikoksi, joka suurenevalla vimmalla kolkutti yhä useammalle ovelle. Maalaisväestön suurissa joukoissa täytyi luopua tiluksistaan ja mennä käsityöläisten jälkiä etsimään työpaikkaa tehtaista, joko kotimaassa tai Amerikassa. Näin kävi sadoille tuhansille ja edelleenkin on sama kehityskulku työtään tekemässä. Sodan aika antoi hiukan hengähdysaikaa maalaisväestölle, mutta nyt sodan jälkeinen aika sitä raivokkaammin käy heihin kiinni, vähävaraisimmat tappaen korkeat verot y.m. Vain varakkaimmat ovat jääneet jällelle, tullen sitä rikkaammiksi kuta useamman entisen pikkutilan ovat onnistuneet keinottelemaan itselleen ja niissä kehittämään koneellisen suurviljelyksen.

Sama ilmiö on havaittavanamme katsoimmepa minne tahansa. Entisenä omiksi tarpeiksi tuottamisen aikana pääsi itsenäiseksi eläjäksi miltei kuka tahansa, kun käsityövälineet ja raaka-aineet (maa ja karja) olivat halpoja ja kun niitä tarvittiin vain vähän, suppeassa omiksi tarpeiksi tapahtuvassa tuotannossa. Silloin ei ollut ratkaisevana tekijänä pää-

oma, vaan työ ja kunto. Aivan toisin on nykyisenä koneiden aikakautena. Nyt on ratkaisevana tekijänä raha, pääoma, sillä markkinoita, kauppaa, varten tuotettaessa, täytyy tuottaa suurissa erin, jos mieli pysyä jaloillaan, ja uudenaikaiset tuotantovälineet (koneet) sekä tehdasrakennukset ja raaka-aineet vaativat suuria pääomia. Kenellä on paljon rahaa, voi päästä kapitalistisen tuotantolaitoksen omistajaksi, kenellä sitä ei ole, sen täytyy jäädä kapitalistien armoilla eläjäksi, palkkatyöläiseksi. Tätä taloudellista lakia vastaan ei kukaan yksilöllisesti mitään mahda. Sen tulemme huomaamaan selvemmin, kun tarkastamme miten työläisiä riistetään.

TYÖLÄISTEN RIISTÄMINEN.

Kuten edellisestä olemme havainneet, käsityön hävitessä ja koneteollisuuden sijalle astuessa menettää työntekijä tuotantovälineensä, kun entisillä käsityövälineillä ei kannata tuottaa eikä ole varoja hankkia kalliita koneita, tehtaita ja suuria raaka-ainevarastoja. Kun työntekijä ei omista tuotantovälineitä eikä raaka-aineita, niin hän ei voi myöskään omistaa työn tuotteita, vaan ne omistaa kapitalisti, jolla ovat tuotantovälineet. Mitä tässä jää sitte työläiselle? Ainoastaan työvoimansa. Ja mi-

tä hän sillä tekee? Lähtee sitä kaupalle työmarkkinoille aivan samaten kuin kapitalisti kauppaan tuotteitaan tavaramarkkinoilla. Työvoima on siis muuttunut samalla tavalla kaupattavaksi tavaraksi kuin kaikki muutkin tuotteet, tavarat. Eikö nyt niin työntekijät kuin kapitalistitkin ole samanlaisia ja saman arvoisia myyjiä, edelliset kaupaten työvoimaansa ja jälkimäiset kaikenlaisia tavaroita? Jos nyt kapitalisti osaa ja kykenee myymään tavaransa kunnollisesta hinnasta markkinoilla, mutta työntekijä ei osaa tai muiden syiden vuoksi ei kykene myymään tavaraansa, työvoimaansa, kunnollisesta hinnasta, niin eikö syy ole työläisessä itessään? Ottakaamme asiasta täysi selvyys ja päätäkäämme vasta sitten.

Tarkastakaamme ensin minkälaisista hinnoista yleensä tavalliset tavarat myydään markkinoilla. Yleisesti sanoen tavarat myydään niiden tuotantokustannuksia vastaavalla hinnalla. Tuotantokustannuksiin ensiksi sisältyy se raaka-aineiden arvo, mikä määrä on niitä käytetty tuotteen valmistamiseen; toiseksi siihen sisältyy se määrä tehtaan ja koneiden arvoa, minkä ne ovat kuluneet määrättyä tuotemäärää tuottaessa; kolmanneksi se työ (yhteiskunnallisesti keskimääräinen työvoiman arvo), joka on käytetty määrättyä tavaramäärää tuottaessa; ja neljänneksi tavaroiden kuletukskustannukset markkinoille. Lyhyesti sanoen nämä neljä tekijää

muodostavat tavaroiden tuotantokustannukset. Mutta mikä pakottaa tavarat myymään juuri näitä tuotantokustannuksia vastaavasta hinnasta? Tavallisissa oloissa kysyntä ja tarjonta. Jos markkinoilla on jollekin tavaralajille tavallista suurempi kysyntä, niin menevät tavarat hyvin kaupaksi, jolloin hinnat kohoavat ja voitot suurenevät. Tällöin sijoitetaan pääomia suuremmassa määrin sellaisten tavaroiden tuotantolaitoksiin ja lisätään tavaroiden tuottamista. Tämän seurauksena ilmaantuu markkinoille suuri määrä näitä tavaroita, jolloin tavaroiden määrään nähden kysyntä pienenee. Silloin ollaan pakotetut myymään näitä tavaroita alhaisemmillä hinnoilla, jolloin voitot pienenevät. Kun sijoitetut pääomat eivät tuota tavallisuudesta poikkeavia voittoja, niin siirretään niitä taas jollekin toiselle tuotantoalalle, missä tavaroiden hinnat ovat kohonneet, jolloin tuotanto tällä ensin mainitulla alalla pienenee. Ja taas ilmaantuu hetken perästä sama ilmiö kuin alussa mainittu. Tällä tavoin tavaroiden hinnat vaihtelevat ylä- ja alapuolella tuotantokustannuksia vastaavien hintojen tavallisissa kapitalistisissa oloissa. Poikkeuksen tähän tekee vasta kapitalismin kehittyneempi aste, jolloin vapaakilpailu on hävitetty kansallisilta markkinoilta kapitalismin keskittymisen kautta, mutta siitä tuonnempana. Kun nyt tavarat myydään yhteiskunnallisesti katsoen keskimääräisiä tuotantokus-

tannuksia vastaavasta hinnasta, niin mistä kapitalistit sitten saavat voittonsa? Se selviää kun tarkastamme työvoima-tavaran myyntijärjestelmää.

Työläiset myyvät työvoimansa yksilöllisesti erilaisista hinnoista, toiset saaden paremman, toiset huonomman päiväpalkan. Mutta yhteiskunnallisesti, s.o. koko yhteiskuntaa käsittävässä mitassa, katsoen muodostuu määrätty keskimääräinen palkkataso, joka vastaa yleisesti työvoiman tuotantokustannuksia. Mitä tarkoittaa työvoiman tuotantokustannus? Sitä elintarpeiden (ravintoaineiden, vaatteiden, kenkien, asunnon, lämpimän, valaistuksen, sanomalehtien, kirjallisuuden y.m.) määrää, minkä työläiset keskimääräisesti välttämättömästi tarvitsevat elääkseen ja synnyttääkseen ja kasvatatakseen lapsiaan. Työläisille siis maksetaan vain niin suuri palkka kuin minkä he välttämättä tarvitsevat elämänsä ylläpitoon. Toisina aikoina palkat kohoavat, kun työaika vilkastuu, on siis kysyntää työvoimamarkkinoilla, ja taas toisina aikoina palkat laskevat, kun ei ole työvoiman, s.o. työläisten, kysyntää. Yleisesti katsoen siis työvoimankin hinnat, palkat, tasottaa kysynnän ja tarjonnan laki. Tässä suhteessa on siis työvoima muun tavaran kaltainen. Mutta toisessa suhteessa se kokonaan poikkeaa muista tavaroista. Sinä poikkeuksena on se, että työvoima voi tuottaa enemmän kuin mitä sen ylläpitokustannukset (työvoiman tuotantokustan-

nukset) vaativat. Työvoima on elävän ihmisen voimaa, joka kyllä kuuluu yhtämittäisessä työnteossa. Mutta työläinen, saatuaan levätä, syödä ja nukkua tuntee työvoimansa palautuneen entiselleen ja hän voi taas uudelleen työskennellä. Tähän voimien takaisin palauttamiseen ei tarvita niin suurta määrää kuin mitä työläinen kykenee tuottamaan työpäivänään. Mutta kun hänelle maksetaan keskimääräisesti vain työvoimien palautumista vastaava palkka ja hän käyttää enemmän arvosta työvoimaansa tuotteiden valmistamiseen, niin syntyy siinä maksamaton osa, joka jää sille, joka hänet palkkaa.

Valaiskaamme asiaa vapaasti otetulla esimerkillä. Kapitalisti palkkaa työläisen ja lupaa maksaa esim. 5 dollaria päivälle ja määrää tekemään 10 tuntia päivässä työtä. Otaksukaamme, että raaka-aineita ja tuotantovälineitä kuuluu myös 5 dollarin arvosta tämän 10 tunnin aikana. Jos nyt työläinen tuottaisi vain 10 dollarin arvosta tuotteita päivässä, niin kapitalisti ei hyötyisi mitään, eikä hän sellaista liikettä runnaisi. Mutta työläinen tuottaakin 15 dollarin arvosta 10 tunnissa, josta kapitalistilla on 10 dollarin menot, jolloin hän hyötyy työläisen työstä 5 dollaria päivässä. Työläinen on todellisuudessa saanut palkan vain 5 tunnista, mutta tehdä hutkinut 10 tuntia ja siten tuottanut kapitalistille voittoa eli lisäarvoa, kuten sitä tavataan nimittää, 5 tunnin aikana. Työläinen jo-

ko ei tiedä tämän lisäarvon tuottamistaan, jonka kapitalisti riistää omakseen, tai vaikka tietäisikin, niin yksinään hän ei voi asiaa toiseksi muuttaa. Hänen on elettävä ja elämisen välttämättömät välineet hän saa vain päiväpalkan ansaitsemisen kautta. Hänen on yksilönä pakko tähän alistua, vaikka hän riistämisen huomaisikin. Mutta sen huomaaminen ja tietäminen synnyttää hänessä tyytymättömyyttä ja sitä suuremmassa määrin, kuta vaivaloiscmpaa on hänen elämänsä ja kuta suurempia rikkauksia kapitalistit tällä tavoin työläisiä riistämällä kokoavat.

Nyt jo huomaamme erotuksen kapitalistin ja työläisen välillä. Tällaiselle työläisten riistämislle perustuu koko kapitalistinen järjestelmä. Ilman sitä eivät kapitalistit mitään hyötyisi, sillä "eihän tyhjä luistaan sikiä". Sen kautta he hyötyvät suunnattomasti. Yhdysvaltain hallituksen tilastot osoittavat, että aikana, jolloin työläisten keskimääräinen tuotantokyky oli 10 dollarin arvoinen päivää kohti, maksettiin työläisille keskimäärin 2 dollaria päivälle palkkaa. Jäljellä olevasta 8 dollarista meni osa raaka-ainoiden, koneiden, tehtaitten ja kulkukustannuksien korvaamiseen. Mutta näihin ei mennyt kaikki 8 dollaria, koskapa kapitalistiset liikkeet kykenivät jakamaan 50 prosenttia ja enemmänkin voitto-osinkoina.

Nykyaikana on keskimääräinen palkka hieman

suurempi, mutta työläisen tuotantokyky nykyisten parannettujen koneiden välityksellä on myös paljoa suurempi, joten asema ei ole ainakaan työläisille parantunut, päinvastoin tullut huonommaksi, sillä työläisten tuotantokyky on nykyisin suhteellisesti palkkaan verraten suurempi ja keskittyneen kapitalismin vaikutuksesta kulutustarpeiden hinnat ovat suhteellisesti korkeammat. Sen vuoksi jakavat monet suuret liikkeet useampien satojen prosenttien voitto-osinkoja, kuten esim. Rockefellerin öljykomppania viime vuodelta jakoi 300 prosenttia voittona. Mutta työläiset eivät kykene korkeammista nimellispalkkoistaan huolimatta elämään niinkään hyvin kuin ennen, puhumattakaan yhtä suurien säästöjen teosta.

Työläisten tämän suuntainen riistäminen on kapitalistisessa yhteiskunnassa aivan yleinen. Asianluonnetta ei muuta lainkaan se jos toinen työläinen on hieman paremmassa asemassa kuin toinen, siitä huolimatta he ovat pohjaltaan riistettäviä ja, kapitalistit riistäjiä, vaikka heistä toiset saavat hieman korkeampia voitto-osinkoja kuin toiset. Tällainen on järjestelmä. Se on luonut sekä riistäjät että riistettävät. Jakanut yhteiskunnan väestön kahteen luokkaan, joiden edut ovat toisillensa vastakkaiset. Näiden päaluokkien välillä on kaikenlaisia välikerroksia vielä, mutta aikaa voittaen, kuten tulemme myöhemmin näkemään, nämä väliker-

rokset häviävät ja lopuksi jää vastakkain vain kaksi selvästi toisillensa vastakkaista luokkaa. Näin ovat asiat todellisessa elämässä näkipä sen tai oli näkemättä, taikka tunnustipa sen tai oli tunnustamatta. Tätä vastaan yksilöllisesti taistelu on turhaa. Ei siinä auta säästämiset eikä muut yksilölliset vipakonstit. Nykyaikana ei enää päästä riistäjien joukkoon, siis kapitalisteiksi, muutaman sadan tai tuhannen dollarin pääomilla, kuten kapitalismin alkuaikoina oli mahdollista, vaan vaaditaan siihen vähintään satojen tuhansien dollarien pääomia, kuten sauraavasta tulemmme näkemään.

KAPITALISMIN KEHITYS.

Kapitalismin kehityksen ensi vaiheet olemme jo edellä kuvanneet, esittämällä käsityön vaihtumisen käsiteollisuudeksi ja sittemmin koneelliseksi teollisuustuotannoksi. Tänä aikana ovat kapitalistit yksityisiä yrittäjiä, jotka omia pääomiaan käyttäen panevat tuotantolaitoksensa käyntiin ja usein itse ovat niiden johtajia. Sen aikuiset tuotantolaitokset ovat nykyaikaisiin verraten pieniä ja kysyivät siten varsin vähäisen pääoman. Useassa tapauksessa muutamalla tuhannella pääsi hyvään alkuun. Tämän vuoksi selitettiin, että jokaisella on tilaisuus päästä alkuun, kun vaan tahtoo. Mutta kun niitä

muutamia tuhansiakaan ei ollut kaikilla, eivät kaikki voineet myöskään alottaa, vaan jäi se tilaisuus tuhansien omistajille. Varsin pian tultiin huomamaan että alkuun pääsemiseksi tarvitaan yhä suurempia pääomia.

Koneteollisuuden ja markkina-alueiden laajetessa kävi kapitalistien välinen kilpataistelu ankarammaksi. Se, jolla oli suurimmat tehtaat ja parhaimmat koneet, kykeni tuottamaan tuotteita halvemmalla ja siten myös niitä kauppaamaan halvemmalla. Markkinoilla oli halvemmilla tavaroilla suurin kysyntä, ne siis menivät parhaiten kaupaksi. Jokainen pyrki laajentamaan tuotantoaan saadakseen sen parhaimman tilaisuuden. Siten syntyi hirtittävä kilpajuoksu kapitalistien kesken. Suuremmat teollisuuslaitokset ja laajempi tuotanto vaati luonnollisesti suurempia pääomia. Näitä pystyivät varustamaan vain aivan rikkaimmat. Muutamien tuhansien pääomista kohottiin kymmenien ja satojen tuhansien pääomiin. Mutta nekään eivät riittäneet. Kilpailu johti vielä suurempia pääomia kohti.

Kapitalismin alkuaikoina olivat rikkaimpienkin kapitalistien pääomat varsin rajoitetut. Yhdysvalloissa esim. ei vielä v. 1850 tunnettu ainoatakaan miljoonan dollarin omistajaa. Kun yhden varat eivät riitä, yhdistetään useampia yhteen. Yhdistyskeinoksi keksittiin osakeyhtiömuoto. Joku kapitalisti perustaa osakeyhtiön, merkiten tavallisesti puo-

let yhtiön osakkeista itselleen ja toisen puolen kaupaa muille. Näitä voidaan myydä vaikka kuinka monelle personalle. Kuta useammalle myydään, sitä useamman rahat saadaan liikkeeseen. Kun perustajalla, samantekevä jos perustajia on useampia-kin, on osakkeiden enemmistö nimissään, niin pysyy hän pitämään kontrollinsa alaisena koko osakeyhtiön. Hän kahmasee aina osakeyhtiön tuottamasta voitosta kerman päältä ja muut sijoittajat saavat vain "kohtuullisen" koron, jos sitäkään.

Osaakeyhtiö on ollut verraton keino pääomien kokoamiseksi. Ei vain kapitalistien, vaan myös työläisten ja pikkueläjien varoja on näin saatu keinoiteltua joko suurempien tai pienempien saalistajien käytettäväksi ja nieltäväksi. Suomalaisillakin on tällä alalla omat kokemuksensa. Tuhansilta ja kymmeniltä tuhansilta herkkäuskoisilta on veivattu rahoja "Mustaan Karhuun", "Silakkayhtiöön", "Orijärven kaivantoyhtiöön" ja moniin kymmeneen muihin samanlaisiin, joissa säännöllisesti pikkusijoittajat ovat menettäneet varansa ja perustajat tai keinottelijat likkineet kerman. Vielä huikeampaa peliä on harjoitettu tämän maan suurilla osakeyhtiöillä, joihin on koottu satojen tuhansien ja miljoonien vähävaraisten ainoat säästöt ja sitte heitetty heidät tien sivuun, jääden suuromistajat näillä yhteisillä varoilla runnaamaan suuria liikkeitä.

Kilpataistelu kävi entistä kiihkeämmäksi. Suu-

ret yhtiöt ahdistelivat yksityisiä ja pikku yhtiöitä. Tässä kilpailussa suuret kasvoivat yhä suuremmiksi ja pienet kutistuivat pienemmiksi. Mutta suurtenkin täytyi taistella keskenään ja kuta suuremmilla pääomilla varustettuja taistelijat olivat, sitä ankarampi oli taistelu. Se oli sitä porvarillisten ainesten ihannoimaa vapaakilpailua. Jokaisella yksilöllä oli oikeus yrittää vaikka kuinka pitkälle, mutta pääomien puute esti vähävaraiset pitkälle rimpuilemasta. Pääomien puute ajoi heidät entisistä pikkuliikkeistään ja pieniltä maataloiltaan maankiertäjiksi ja teollisuustyöläisiksi. Tällaiseen asemaan joutuivat köyhät "oman onnensa sepät" jo kapitalistisen kehityksen ensi asteella.

Kapitalisteja ei tyydyttänyt uuvuttava vapaakilpailu. Sen aikana pysyivät tavaroiden hinnat alhaisina ja sen vuoksi voitto-osuudet kapitalistien mielestä pieninä. Ryhdyttiin kilpailua tukahduttamaan. Pyrittiin personallista kilpailuvapautta rajoittamaan kapitalistien keskinäisillä sopimuksilla. Yksityiset kapitalistit ja yhtiöt muodostivat renkaita (kartellit, syndikaatit), joiden jäsenet sopivat keskenään kuinka korkealla he pitävät tuotteittensa hinnat markkinoilla, kuinka paljon kukin tuottaa, mistä hankitaan raaka-aineet j.n.e. Mutta aina pettivät sopimustoverit toisiaan tilaisuuden tullen. Sopimustoverit toistensa tietämättä myönsivät suurissa määrin ostajille erikoisia alennuksia, tuottivat

enemmän kuin sapimus määräsi. Siitä seurasi loppumatonta riitaa ja epävarmuutta. Puuha osotti, että kapitalistien sanaan ja moraaliin ei ole luottamista edes heidän keskinäisissä asioissaankaan, mitä sitten työläisiä koskevissa. Kapitalistit itse tajusivat, että jos mielitään kilpailua poistaa, täytyy ryhtyä tepsivämpiin keinoihin, sellaisiin, joissa ei tule kysymykseen pelkkä sana, vaan sellainen mahdi, jota yksin kapitalisti tottelee. Ja sellainen on pääoma, se on kapitalistin jumala, sen käskyä kapitalisti nöyränä seuraa.

Rikkaimmat kapitalistit ja kapitalistiryhmät ryhtyivät hankkimaan kontrollia toisiin liikelaitoksiin ostamalla niiden osakkeita tai lainaamalla rahaa. Useammissa liikelaitoksissa määräysvaltaan päässeet päättivät ne yhdistää yhdeksi suurliikkeeksi. Siten sai alkunsa trusti. Se jatkoi valtauspolitiikkaansa. Toinen kapitalisti ja osakeyhtiö toisensa jälkeen oli pakotettu alistumaan trustin armoille. Niiden liikkeet yhdistettiin trustin liikkeisiin ja entiset omistajat joutuivat joko trustin osakkeiden omistajiksi tai hävinneinä liikemiehinä siirtymään ennen kukistettujen joukkoon. Ne, jotka eivät tähän taipuneet suosiolla, pakotettiin ankaran kilpailun kautta. Trusti omaten yhdistetyt pääomat ja liikelaitokset, vallaten kontrollinsa alaisiksi rautatiet, laivaliikenteen ja tuottavimmat raaka-aineiden tuotantolaitokset (kaivokset y.m.), kykeni

tuottamaann tuotteita niin suurissa erin ja sellaisella työvoiman, koneiden, tehtaiden ja raaka-ainesten säästämislä, että trustin tuotteet tulivat paljoa halvemmiksi kuin yksityisten liikkeiden. Ne voitiin myös myydä markkinoilla halvemmalla. Trusti valtasi siten markkinat. Kilpailevan pikkuomistajan täytyi ennenpitkää kilpailussa hävitä, tehdä vararikko tai luopua sitä ennen liikkeestään lakkauttamalla sen. Trusti valtasi lopettaneen tilan. Siten peli jatkui siihen saakka kuin koko tuotantoala oli trustin hallussa. Silloin loppui kilpailu sillä alalla, jatkuakseen samalla tavalla toisilla aloilla aina siihen saakka, kunnes kaikki huomattavimmat tuotantolaitokset olivat trustien hallussa. Taistelu oli tässä vaiheessaan päättynyt, tappelutanner oli joutunut trustikapitalistien halluun. Useat sadattuhannet pikkukapitalistit ja yrittäjät olivat silvottuina sivussa, joko prosentti- tai viikkopalkalla trustin käskyläisinä tai heitettyinä palkkatyöläisten armeijan lisäksi.

Tähän päästyä muuttui yleinen tilanne muussakin suhteessa. Trustit kohottivat kaikkien tavaroiden hintoja ja lakkaamatta sitä jatkavat. Samoin ryhtyivät ne polkemaan työläistensä palkkoja ja järjestämään työnteon sellaisen järjestelmän mukaiseksi, että työläisestä voidaan riistää viimeisetkin voiman jätteet. Tämä synnytti tyytymättömyyttä.

Ensin nousivat hävinneet pikkukapitalistit,

maanviljelijät ja liikemiehet kapinaan. He ryhtyivät poliittista tietä lainsäädännön avulla taistelemaan trustipohattoja vastaan. Avukseen nostattivat he työväestön. Pikkuporvariston yhteisen ryntäyksen tuloksena säädettiin trustivastaisia lakeja tarkoituksella hajottaa trustit ja palauttaa voimaan entinen vapaakilpailu. Kuinka on käynyt? Ovatko trustit keikahtaneet? Lakien perusteella on monta oikeusjuttua nostettu trusteja vastaan, joitakin niistä on määrätty "hajoitettavaksi", mutta kaikesta tästä touhusta huolimatta seisovat trustit entistä voimakkaampina jaloillaan. Ja yhä katke-roituneempana täytyy pikkuporvariston myöntää joutuneensa entistä ahtaammalle. Trustit jättiläis-mäisine pääomineen pystyvät vaikuttamaan lakimiehiin, oikeusistuimiin, valtioon ja sen virkamiehiin, yleiseen mielipiteeseen sekä kaikkialle sillä tavoin, että oikeusjutut niitä vastaan lopuksi lakkautetaan, tuomioita ei toteuteta, katsotaan sormien välitse koko trustipuuhaa ja niin ne saavat jatkaa toimintaansa. Pikkuporvariston hyökkäys trusteja vastaan on muuttunut ilveilyksi, jolla ei ole ollut asiallisesti mitään tulosta. Viime aikoina on vielä trustivastaiset lait käännetty järjestynyttä työväestöä vastaan, joiden perusteella pyritään hajoittamaan työväen taloudellisia järjestöjä.

Kansan kesken leikillisesti sanotaan: "Mahdoton on jumalankin paljaspäistä tukistaa". Vielä

mahdottomampaa on satojen tai muutamien tuhansien taikka kymmenien tuhansien dollarien omistajien kilpailla tai taistella tuhansia miljooneja dollareita omistavien trustikapitalistien kanssa. Sitäkin toivottomampaa on yksityisten työläisten taistelu näitä jättiläisiä vastaan. Yksityisen työläisen vaatimus kupari-, teräs-, vilja-, liha-, metsä-, villa-, rautatie-, laiva-, auto- y.m. trustien herroille on vähäisemmästä merkityksestä kuin sääsken surina elefantin korvissa. Ei edes järjestymättömän tai huonosti järjestyneen joukonkaan vaatimukset tuota tuloksia, kuten esim. Minnesotan rauta-alueen ja Kuparisaaren lakot osottivat.

Mutta kapitalismin kehitys ei ole pysähtynyt trusteihinkaan. Se on jatkunut edelleen ja parhailaan jatkuu. Trustin ohella kehittyivät pankit huomattaviksi tekijöiksi. Alkuperäisistä rahan talletuslaitoksista ne ovat muodostuneet rahan sijoitus- ja jättiläismäisten liikeyritysten kontrollilaitoksiksi. Aikojen kuluessa jokaiseen vähänkin huomattavampaan paikkaan perustetut pankit keräsivät kaiken liikenevän rahan hoteisiinsa. Mutta sitä ne eivät tehneet tarkotuksella seisottaa holveissaan ihmisten rahoja, vaan sitä mukaa laskeakseen rahaa liikkeelle, kun se pankkiin talletuksina kerääntyi. Pankki lainaa rahaa tarvitseville, antaa luottoa. Mutta sitä annetaan vain "luotetuille" henkilöille tai ryhmille. Lainasta vaaditaan määrättyt takeet.

Parhaat pystyivät antamaan suurriikkaat. Siten pankit joutuivat itseasiassa rahapohatoiden ja suurliikemiesten luottolaitoksiksi.

Luottoa on kyllä annettu pikkueläjillekin, esim. maanviljelijöille. Heidän farminsa ovat kelvanneet kiinnitykseen. Miljoonat farmit ovat velkojen vastikkeina joutuneet ensin pankkien kirjoihin, lopuksi niiden haltuun. Uutisasukkaat avasivat korpimaita mitä uutterimmilla ponnistuksilla ja suurimmilla kärsimyksillä. Kun maa tuli jotenkuten raivatuksi, uskalsi pankki antaa luottoa. Rautatie-, vilja- y.m. trustien ahdistamana joutui maanviljelijä ennemmin tai myöhemmin ahdinkoon, ei voinutkaan suorittaa korkojaan ja lyhennyksiä. Olisi tarvinnut uutta lainaa aikana, jolloin entinenkin oli maksettava. Seuraus oli selvä. Farmi joutui pankin käsiin. Tällä tavoin on sodan jälkeisenä aikana joutunut satoja tuhansia farmeja pankkien käsiin ja niiden miljoonaiset asukkaat olleet pakotetut etsimään elatustaan teollisuuslaitoksista. Aikaisempia suuria valtion maaryöstöjä ja luovutuksia on täydennetty tällaisella pikkutilojen ryöväämisellä yksityisten maanviljelijöiden käsistä pankkeja kontroleeraavien rahamiesyhtymien käsiin, pankit ollen niiden omistajia.

Samanlaista "palvelusta" ovat pankit antaneet teollisuuslaitoksille ja muille liikkeille. Luottoa on annettu niille niin pitkälle, kun on saatu ne riippu-

vaisiksi pankeista. Sitte on ne kahmaistu pankin välityksellä suurempien saalistajien hoteisiin. Tässä pelissä pankit vaurastuivat vuosikymmenien kulussa siinä määrin, että ne olivat kykeneviä rahastamaan trustejakin. Sitä mukaa kuin trustit tarvitsivat pankkien apua liikehommissaan, tunkeutuivat ne suurivaltaisemmiksi määrääjiksi trustienkin asioissa. Osottaaksemme kuinka suuri on pankkien kontrollivoima, esitämme Yhdysvaltain Kongressin tutkijakomitean keräämiin tilastoihin perustuvia tietoja v. 1919. Näiden tietojen mukaan oli Yhdysvalloissa 288,352 osakeyhtiötä ja niiden yhteinen pääoma 60,067 miljoonaa dollaria. Näistä oli 17 suurimman pankin kontrollin alaisena 660 yhtiötä, joiden pääomat tekivät 25,325 miljoonaa dollaria, eli lähes puolet kaikkien osakeyhtiöiden pääomista. Ne olivat siis kaikista suurimpia yhtiöitä tai trusteja. Näiden pankkien kontrollin alaisten yhtiöiden varat nousivat 146,472 miljoonaan dollariin, eli enemmän kuin puolet koko Yhdysvaltain kansallisrikkaudesta. Kontrollin alaiset yhtiöt ja niiden varat jakaantuivat 17 suurimman pankin kesken seuraavasti:

Pankit.	Yhti- öiden luku.	Yhtiöiden varat.
J. P. Morgan & Co.	39	\$10,036,000,000
First National Bank of New York	49	\$11,542,000,000
Guaranty Trust Co. of New York	76	\$17,342,000,000
Bankers Trust Co. of New York	56	\$11,184,000,000
National City Bank of New York	47	\$13,205,000,000
Kuhn, Loeb & Co.	12	\$3,011,000,000
National Bank of Commerce	82	\$18,165,000,000
Hannover National Bank	29	\$7,495,000,000
Chaso National Bank of New York	48	\$11,527,000,000
Astor Trust Co.	47	\$12,408,000,000
Blair & Co. of New York	11	\$1,784,000,000
Speyer & Co. of New York	10	\$2,443,000,000
Continental & Commercial National Bank of Chicago	97	\$6,969,000,000
First National Bank of Chicago	29	\$9,158,000,000
Illinois Trust & Savings Bank of Chicago	22	\$4,599,000,000
Kidder, Peabody & Co.	6	\$2,395,000,000
Lee, Higginson & Co. of Boston	?	\$3,209,000,000
Summa 660		\$146,472,000,000

Yhdysvaltain kaikkien osakeyhtiöiden osakepääoman noustessa keskimäärin \$208,000 kutakin osakeyhtiötä kohti, nousi pankkien kontrolloeraamien yhtiöiden pääoma \$38,370,000 ja muiden osakeyhtiöiden \$121,000 jokaista osakeyhtiötä kohti. Huomaamme siis, että pankkien kontrolloeraamat osakeyhtiöt pääomiltaan ovat suuria ja muut pieniä, niin pieniä että ne suurilukuisuudestaan huolimatta eivät merkitse mitään suurten rinnalla, vaan ovat itse asiassa suurten osakeyhtiöiden vaikutuksen alaisia ja niiden apuyhtiöitä. Suurimmat pankit hallitsevat pankkien liiton kautta pienem-

piä pankkeja ja niiden 30,000 pankin kautta, jotka nykyisin ovat Yhdysvalloissa toiminnassa, hallitsevat itseasiassa kaikkia osakeyhtiöitä, kauppvoja, farmeja, sanalla sanoen koko Yhdysvaltain taloudellista elämää. Tällaisen kontrollijärjestelmän kautta on kokonaan poistettu kilpailu Yhdysvaltain kansallisilta markkinoilta ja alistettu keskittyneen rahamiesryhmän tahdottomaksi riistoalueeksi. Ja nykyään on tämä keskittyminen paljoo perusteellisempaa kuin neljä vuotta sitten. Vuotuisesta noin 35,000 miljoonan dollarin suuruisesta kansallistulomäärästä kahmasec pieni raharuhtinaitten joukko niin suuren osan, että muille jää vain vähäiset rippeet, kuten Yhdysvaltain tuloverotilastot v. 1920 selvästi osottavat. Niiden mukaan oli tuhannen dollarin tai sitä suurempia tuloja nauttavia seuraavasti:

Tuloja.	Henkilöiden luku.
\$1,000—2,000	1,909,965
2,000—3,000	1,638,657
3,000—4,000	856,995
4,000—5,000	48,868
5,000—10,000	27,615
10,000—50,000	35,994
50,000—100,000	7,092
100,000—250,000	5,492
250,000—500,000	2,124
500,000—1,000,000	1,142

Näiden lisäksi on 19 henkilöä ilmoittanut vuosituloikseen miljoonasta puoleentoista miljoonaan, 3

henkilöä puolestatoista miljoonasta kahteen miljoonaan, 4 henkilöä kahdesta kolmeen miljoonaan, 3 henkilöä kolmesta neljään miljoonaan ja 4 henkilöä viisi miljoonaa tai sitä suuremmaksi. Näistä viimeksi mainituista kaksi on New Yorkissa ja lasketaan heidän tulonsa yhteensä \$16,463,642, ja toiset kaksi Michiganissa (Henry Ford ja hänen poikansa), joiden yhteiset tulot lasketaan \$13,456,335.

Edellä esitetyn verotilaston mukaan Yhdysvaltain 110 miljoonasta asukkaasta saa vain neljä ja puoli miljoonaa asukasta tuhannen dollaria tai enemmän vuosittain. Koko suuren suuri enemmistö ei saa edes tuhatta dollaria vuosittain. Samaan aikaan hallituksen tutkijat ilmoittavat, että perheen ylläpidoksi Yhdysvalloissa tarvitaan yli kahden tuhannen dollarin vuositulot. Vain pieni murto-osa Yhdysvaltain työläisistä sellaisen saa, suurimman osan on pakko elää tätä välttämätöntä elintasoja alhaisemmalla tasolla. Näin "ihanat" tulokset on tuottanut Yhdysvaltain kapitalismin kehitys. Mihin ryhmään kuulutte, arvoisat lukijat? Tarkastakaa vuositulojanne, niin pian huomaatte. Oletteko "oman onnenne seppiä" ja voitteko yksilöllisesti "takoa" huolettoman ja vakavaraisen tulevaisuutenne?

Tähän mennessä olemme tarkastaneet Yhdysvaltain kapitalismin kehityksen toista, sen kansal-

lista puolta. Luokaamme pikainen silmäys sen toiseenkin puoleen.

Kapitalistien kotoisen keskinäisen taistelun ohella oli käynnissä taistelu ulkomaisia kapitalisteja vastaan. Englannin ja muiden maiden tuotteet tulvivat kaikkialle. Ne kilpailullaan uhkasivat tämän maan kapitalisteja. Se vaara täytyi torjua ja sen vuoksi säädettiin suojelustulleja. Asettamalla tulliraja ja kantamalla määrätty maksu tähän maahan tuotavista tavaroista, asetetaan ulkomaiset tavarat epäedullisempaan asemaan. Kotimaiset kapitalistit voivat kilpailua pelkäämättä kiskoa tavaroistaan tullirajaa lähentelevää hintaa ja siten riistää kuluttajia enemmän kuin ilman tullia kävisi mahdolliseksi. Tulli siis turvaa kotimaan kapitalisteja vieraiden maiden kapitalistien kilpailua vastaan. Kuta laajempi on tullialue, sitä edullisempaa se on kapitalisteille. Tämä on yhtenä aiheena vieraiden alueiden valtauspolitiikalle, jota Yhdysvallatkin ovat harjoittaneet, valtaamalla ensin nykyiset länsi-eteläiset valtiot Mexikolta, sittemmin Cuba, Porto Rico, Haiti, Hawaji, Philippiinit ja lukuisia Keski- ja Etelä-Amerikan pikku tasavaltoja alusmaikseen. Tätä valtauspolitiikkaa on ajettu sekä taloudellista että sotilaallista tietä. Toisia alueita on suorastaan ostettu, toisia vallattu sijoittamalla pääomia ja hankkimalla keinolla tai toi-

sella määräsvalta määrättyihin alueisiin. Toisia on valloitettu sotien kautta.

Näillä valtauksilla Yhdysvaltain kapitalistiluokka on astunut maailman valtauspolitiikan (imperialismin) tielle. Mitä suurempia rikkauksia työtätekevä väestö työllään kapitalisteille tuottaa, sitä suuremmaksi heidän valtauspolitiikkansa kasvaa, sillä niitä rikkauksia eivät kapitalistit voi enää sijoittaa omaan maahansa ja taas sijoittamaton pääoma ei ole voittoja tuottavaa. Sijoittamattomalle pääomalle täytyy hankkia sijoituspaikkoja muista maista. Mutta samalla täytyy myös hallituksen suojata näitä kapitalistien vieraisiin maihin tekemiä sijoituksia. Suojeleminen tapahtuu sotaväen (militarismin) kautta. Sen vuoksi täytyy sotalaitosta lisätä ja vahvistaa ja siihen uhrata yhä suurempi osa hallituksen tuloista.

V. 1910 ilmoitettiin hallituksen sotilasmenot noin 600 miljoonaksi dollariksi, mutta 1920 lähes 6,000 miljoonaksi. Noin 93 % hallituksen tuloista käytettiin kaikenlaisiin sotilasmenoihin ja vain 7 % kaikkiin muihin hallituksen ylläpitokustannuksiin, yleisiin töihin, tutkimuksiin, yleiseen kasvatukseen, kouluihin y.m. Toisin sanoen, kun jokainen henkilö Yhdysvalloissa joutuu keskimäärin maksamaan hallituksen ylläpidoksi \$50.00, niin siitä hallitus kuluttaa sotatarkoituksiin \$46.50 ja muihin menoihin vain \$3.50. Näin suuren kuorman asettaa kapi-

talistien imperialistinen pyrkimys Yhdysvaltain kansan hartioille.

Moni työläinen luulee pääsevänsä tästä verotuksesta vapaaksi, kun hän ei ole tuloveroja maksava. Mutta todellisuudessa suurimman osan näistä tuloistaan hallitus kantaa välillisten verojen kautta, verottamalla jokaista suupalaa minkä syömme ja jokaista tarve-esinettä mitä käytämme. Ja loppujen lopuksi, nekin verot, mitä kapitalistit maksavat, ovat työläisten osuudesta riistettyjä, sillä työläisiltä riistämillään rahoilla kapitalistit veronsakin maksavat.

Kapitalismin kehitys on johtanut Amerikan kapitalistit suurimpaan rikkauteen, valtaan ja kunniaan. Varustettuna ehtymättömillä luonnonrikkuuksilla, parhaimmalla tuotantokoneistolla, kunnollisimmalla työvoimalla, voimakkaimmalla hallitus- ja sotakoneistolla, keskinäisen kilpailun voittaneena ja ulkomaisen kilpailun masentaneena omilla markkinoillaan se astuu maailman markkinoille maailman valtaa tavoittelevana mahtina, alistaen maan toisensa jälkeen valtansa alaiseksi. Mitä tästä kaikesta on koitunut työtä tekeväälle väestölle?

TYÖLÄISTEN OSUUTENA PUUTE JA KURJUUS.

Kaikesta siitä hyvinvoinnista mitä Amerikan työväestö työllään luo, saa se palkakseen puutetta, kurjuutta ja kaikkinaista epävarmuutta. Edellä olemme jo viitanneet siihen, kuinka vähäisen osan työväestö vuosituloinaan saa. Vain pari kolme miljoonaa eli kuudes osa perheistä pääsee tuhannen tai kahden tuhannen dollarin vuosituloihin. Viisi kuudetta osaa täytyy tyytyä alle tuhannen dollarin vuosituloihin. Jos elintarpeiden hinnat olisivat samalla tasolla kuin ennen vanhaan aikaan, tulisi sillä vielä joten kuten toimeen, mutta kun ne ovat kohonneet monin kertaisesti viimeisen 20 vuoden kuluessa, niin täytyy kieltäytyä aivan välttämättömistäkin tarpeista. Ja tämä ei ole tilapäistä kieltäytymistä säästämisen ja paremman tulevaisuuden vuoksi, vaan pakollista aina hautaan saakka ulottuvaa kieltäytymistä.

Ja aina vaan käy epävarmemmaksi tulevaisuus. Tänään on työtä, mutta onko sitä huomenna saatavana? Tämä kysymys ahdistaa jokaista työläistä. Aika välistä vilkastuu, mutta yhtä äkkiä se taas lamaantuu. Vilkkaina aikoina saavat työläiset keskimäärin kaksikolmatta osaa vuodesta tehdä työtä ja kolmanneksen olla työttömänä. Ja työssä olevien ohella on vilkkaimpinakin aikoina miljoonainen

työttömien joukko. Lamaannuskausina, kuten esim. v. 1920—21, nousi työttömien joukko kuuteen miljoonaa. Syntyy hirvittävä taistelu siitä, kuka saa työpaikkansa pitää. Tehdään työtä kuin mielettömät, päästäkseen hyviin kirjoihin työnjohtajien kanssa. Heikommat alistuvat nuoleskelijoiksi ja työtoveriensa parhaajiksi. Mutta ei auta mikään. Heitetään työttömien joukkoon. Saa paarustaa metsäkämpältä toiselle, kaivannolta kaivannolle, tehtaasta tehtaaseen löytääkseen uuden työpaikan. Silloin menevät suurilla uhrauksilla säästetyt sentit kuin siivellä pyyhkäisten.

Vaimojen ja lastenkin täytyy lähteä etsimään työtä. Ensin tilapäisesti päivätöihin, sitte jatkuvasti jokapäiväiseen teollisuustyöhön. Koti jää hoitamatta, lapset saavat olla oman onnensa nojassa huoltamatta ja hoivatta. Kun iltasin palataan ylenmäärin työn teosta väsyneenä, ei jakseta parhaimmalla tahdollakaan huolehtia kodin puhtaudesta ja lasten hyvinvoinnista. Kaikki menee sekaisin. Eikä näilläkään uhrauksilla saada kunnollista asuntoa, varsinkaan suurkaupungeissa. Täytyy ahtautua perheelistenkin toistensa kanssa yhteen asumaan. Talvisin kärsiä vilua polttoaineiden puutteessa ja varsinkin työttömyyskausina nälkää ravintoaineiden puutteessa. Ja tämän taloudellisen kurjuuden lisäksi tulevat taudit, teollisuustapaturmat ja ennenaikainen kuolema. Kymmeniä tuhansia joka vuosi

kuolee ja loukkaantuu teollisuustapaturmien kautta, vielä enemmän tehtaista, kaivannoista ja muista työpaikoista saamiensa tautien vuoksi. Silloin jäävät lapset orvoiksi, mieron tielle sortumaan, kun vanhemmat parhaimmilla ponnistuksillaankaan eivät ole voineet koota säästöjä edes näiden pahojen päivien varalta.

Ja tätäkin surullisempi on maalaisväestön suurimman osan osuus. Kiinnitettyään kaiken parempina päivinä saamansa säästöt farmiin, otettuaan niin suuren velkakuorman kantaakseen kuin rahamiehiltä on irti saanut, ryhtyy farmeille menyt väestö raatamaan koko perheen voimalla. Kanokko harvenee, maa muokkautuu ja jo rupeaa tulemaan satoakin. Mutta kun olisi jotain myytävää, ei saakaan sitä kaupaksi. Rautatietrusti määrää kulusmaksut niin korkeaksi, että pikku eläjän ei kannata lähettää tuotteitaan markkinoille. Muut trustit määräävät tuotteiden hinnat niin alhaisiksi, että ei kannata perunoita ottaa maasta, vaan täytyy jättää sinne mätänemään, tai teurastaa eläimiä ja lähettää kaupunkilaisten syötäväksi. Ei kannata sanottavasti mitään tehdä, jollei satu olemaan aivan kaupunkien äärellä. Mutta useimmiten kaupunkien läheiset maat eivät ole vähävaraisten saatavana.

Toiselta puolen kun maataviljelevä väestö joutuu ostamaan elintarpeitaan, työkalujaan, siemeniä

ja muita, niin ne maksavat suunnattomasti. Velkojen korot ja lyhennykset jäävät maksamatta, verot suorittamatta ja silloin nämä ylenmäärin pitkällä työpäivillä ja ankaralla raadannalla itsensä uuvuttaneet ihmisparat häädetään maaltaan. Sinne jäävät vanhat säästöt, vuosien työ ja ponnistukset, tulevaisuuden toiveet ja kauniit unelmat itsenäisyydestä ja vapaudesta. Ainoaksi turvaksi jää teollisuustyö. Lähdettiin sutta pakoon, mutta karhu tulikin vastaan.

Tällaisen palkan kapitalismi antaa sille joukolle, joka korvet raivaa, metallit ja hiilen kaivaa, tehtaat rakentaa, koneet valmistaa ja käyttää, kaikenlaiset tuotteet tuottaa, kaupungit pystyttää, rautatiet valmistaa, kanavat perkaa, hyllyvät heteiköt satamiksi muovailee ja sanalla sanoen kaiken työn tekee sekä vaivan näkee. Tästä palkasta kaikista katkerimman osan saa maan kielen taitamaton ja maan oloihin perehtymätön siirtolaisväestö. Kuka voisi kuvata siirtolaisten kaikenlaiset kärsimykset ja vuolaat kyynelvirrat!

Koko työväenluokan kokemus epäamättömästi todistaa, että työläisen osuutena kapitalistisessa yhteiskunnassa on orjuus. Tämä kokemus on opettanut toisille työläisille yhtä ja toista. He ovat huomanneet, että niin kauan kuin kapitalistit yksilöllisesti taistelivat keskenään, eivät he saavuttaneet niin hyviä tuloksia kuin yhdistyneenä. He

ovat huomanneet kapitalistien jatkuvasti rakentavan luokkajärjestöjään. Keskinäisten rahamiesliittoutumisiensa ohella he ovat muodostaneet työntajaliittoja, joiden jäsenet taistelevat yhteisvoimin kaikkia työläisiä vastaan. He ovat perustaneet poliittisia puolueita ajaakseen niiden kautta valtiollisia tarkoituksiaan. He ovat niiden kautta valanneet maan hallituksen ja käyttävät sitä omiin tarkoituksiinsa, olipa sitte kysymyksessä tullit, kauppasodat tai työläisten kurissa pitäminen. Ja kun työläiset ovat kaiken tämän huomanneet, ovat he vetäneet siitä sen johtopäätöksen, että järjestyksessä on voimaa. Kun se auttaa kapitalisteja, niin auttaa se myös työväestöä. Kun eivät kerran työläiset yksilöllisesti pärjää liittoutuneille kapitalisteille, niin täytyy työläistenkin järjestäytyä ja yrittää yhdistynein voimin.

Kokemuksiensa opettamina ja johtopäätöstensä kannustamina he ryhtyivät perustamaan työväen unioita ja muita järjestöjä. Vuosikymmenien kuluessa ovat koonneet niihin miljoonia jäseniä. Opettaneet toisilleen kokemuksiaan. Koonneet yhteisiä rahastoja. Käyneet yhteisvoimin joukkotaisteluun järjestyneitä kapitalisteja vastaan silloin kun sovitteletut eivät ole tuottaneet tuloksia. Mitä siitä on ollut seurauksena?

Monenlaisia seurauksia. Toisen kerran he ovat voittaneet, toisen kerran hävinneet, mutta hävites-

säänkin he ovat oppineet seuraavalla kerralla voitamaan. Yleisesti katsoen ovat järjestyneet työläiset aina saavuttaneet paremmat palkat ja lyhemmän työpäivän kuin järjestymättömät yksilöllisellä kannalla olevat työläiset. Jos ei näitä amerikalaisia unioita ja työväenjärjestöjä olisi ollut, niin työläisten olot olisivat tässä maassa monta vertaa kurjemmat kuin ne nyt ovat. Ja siitä ovat päässeet osallisiksi järjestymättömätkin työläiset, heidänkin palkat ovat pysyneet korkeampina ja työpäivä lyhempänä. Ne eivät ole läheskään tyydyttävät, kuten edellä olemme osottaneet ja jokainen työläinen oman kokemuksensa perusteella tietää. Mutta vika ei ole siinä kun työläiset järjestyvät, vaan siinä kun he ovat *liian vähän ja hitaasti järjestyneet*. Parhaita tuloksia ei saavuteta heikoilla voimilla, pienillä joukoilla. Amerikan kapitalisteja vastaan tarvitaan koko työväenluokan voima, ennen kuin olot saadaan tyydyttävälle kannalle. Mutta että jo tähänkin mennessä on työväestön järjestäytyminen jotain merkinnyt, siitä on parhaana todistuksena se hirveä raivo, jolla kapitalistit hyökkäävät työväen unioita ja järjestöjä vastaan.

Kapitalistit ovat läksynsä hyvin lukeneita. He eivät ole luopuneet vain yksilöllisestä kannastaan ja liittoutuneet yhteen puolustaessaan omia etujaan, mutta he yrittävät estää työläiset samaa tekemästä. He lakkaamatta opettavat työläisille sanomaleh-

tiensä, kirjallisuutensa, elävien kuviensa ja kaikkien välikeinojensa kautta kuinka sopimatonta on työläisten järjestyminen. Kun siitä huolimatta työläiset järjestyvät ja syntyy taisteluita, niin käyttävät kapitalistit tavallisten taloudellisten voimiensa lisäksi valtion voimia apunaan. Jos syttyy vähänkin huomattavampi lakko, niin pian siellä ovat poliisit ja muut piiskurit kapitalistien etuja suojelemassa ja työläisiä kurittamassa. Suuremmissa lakoissa käytetään valtion ja liittovaltain sotaväkeä. Niiden lisäksi turvaudutaan oikeusistuimiin, tuomareihin, salaurkkijoihin ja vääränvalan tekijöihin. Lakkolaisten rintamaa pyritään hajottamaan kaikkien näiden toimenpiteitten kautta. Sanomalehdet pauhaavat lakkolaisia ja työväenjärjestöjä vastaan ja sen kautta yrittävät muokata yleistä mielipidettä suosiolliseksi kapitalisteille, että he sitten uskaltavat ryhtyä työläisten lahtaamiseen, kuten kaikissa huomattavimmissa lakoissa on tapahtunut. Ja osa työläisistäkin horjahtaa tällöin kapitalistien puolelle, uskoen lakkolaisista ja työväenjärjestöistä kaiken sen pahan, mitä kapitalistit ja heidän apurinsa ovat valehdelleet. Ilman toisten työläisten apua eivät kapitalistit pienilukuisena joukkona kykenisi taistelevia työläisiä voittamaan. Mitäpä muuta varten he meidän apuamme kerjäävät silloin kun ovat ahtaalla. Eivätpä he huhuile meitä avukseen silloin kun jakavat voitto-osinkojaan. Tämäpä juuri osot-

taakin meille, että kaikki työläiset järjestyneenä ja yksimielisenä joukkona ovat voittamattomat. Tämän opetuksen meille antaa amerikalaisen työläis-toveriemme kokemukset ja meidän siirtolaisina on se otettava huomioon, että meidän mielipiteemme muutoin minkälainen tahansa. Eräässä suhteessa me ihmiset olemme samanlaisia, me emme vihaa itseämme, vaan koetamme saavuttaa jokapäiväisellä toiminnallamme mahdollisimman hyvät tulokset. Kun me työläiset emme voi sitä saavuttaa yksityisponnistustemme kautta, niin yrittäkääme sitä yhteisvoimin.

AMERIKAN SUOMALAISTEN YHTEIS- PYRINNÖT.

Edellä olemme luoneet yleissilmäyksen niihin oloihin, joiden vaikutuksen alaisena olemme joutuneet elämään. Tarkastakaamme myös omia kansallisia harrastuksiamme.

Siirtolaisuuden alkuaikoina, jolloin tultiin tarkoituksella viipyä tässä maassa vain lyhyempi aika, ei ollut erikoisia yhteisharrastuksia. Mutta sitä mukaa kuin siirtolaisuus vakiintui ja tässä maassa olo muodostui suuremmille joukoille pitempi aikaiseksi, syntyi yhteispyrintöjen tarve. Ensimmäisenä merkinä siitä olivat seurakuntien perustamiset.

Niiden ympärille kokoontuivat huomattavat joukot. Kun maassa ei ollut valtion kirkkoa ja voimassa oli täysi uskonnon vapaus, saa kukin perustaa mieleisensä seurakunnan ja hoidella sen asioita syrjäisten siihen sotkeutumatta. Syntyi monenlaisia seurakuntia ja niille kirkkoja. Papit ja muut sananselittäjät saatiin kotimaasta, kunnes myöhemmin perustettiin tännekin suomalaisten pappien kouluja. Seurakuntien ympärille muodostui pian kaikenlaisia alaseuroja, joiden tarkoituksena oli seurakuntien rahavarojen hankkiminen ja alkeellisten seuraelämän tarpeiden tyydyttäminen.

Mutta aikaa voittaen kävivät niin seurakunnat kuin niiden alaseuratkin niin ikävyyttäväiksi, että ne eivät tyydyttäneet kaikkia. Tyytymättömyyttä synnytti seurakuntien yksipuolinen uskonnollisuus, seuraelämän kaavamainen yksitoikkoisuus ja se kun ne muuttuivat työnostajien alaseuroiksi, jotka koettivat ajaa työnostajien etuja niiden jäsenenä olevien työläisten etuja vastaan. Myös oli vaikuttamassa, eikä suinkaan vähemmin, uusi aika, jonka uudet aatteet ja tieteet raivasivat ihmisistä vanhoja ennakkoluuloja ja vapauttivat uskonnon kahleista. Nuorempi väki halusi edistysmielisempiä seuroja. Sellaisiksi muodostuivat raittius- ja nuorisoseurat. Kun raittiusseuroihin tuli mukaan vanhoillista väkeä, jotka estivät nuorison huvittelemasta, perustivat he uusia vapaampia raittiusseuroja. Niiden

rinnalla kohosivat nuorisoseurat vapaammilla ohjelmilla. Nuorison seurustelu pääsi seurakuntien kahleista vapaammaksi ja nuoriso alkoi kulkea omia teitään. Aikaa voittaen heitä seurasi osa vanhempaakin väestöä. Näiden seurojen tarkoituksiksi muodostui raittiuden edistämisen ohella yleisen sivistystason kohottaminen ja suomalaisille ominaisten huvituksien järjestäminen.

Raittius- ja nuorisoseurojen ohjelma ja sisäinen toiminta tyydytti jonkun aikaa. Pitemmän päälle se kävi kuitenkin elämän todellisia arvoja etsiville kovin pintapuoliseksi. Työläisten edistysmielisemmät ainekset kaipasivat parempaa. Nopea kapitalismin kehitys vanhoissa sivistysmaissa oli synnyttänyt uuden yhteispyrinnön, työväenliikkeen. Se tunkeutui Suomeen ja pian valtasi siellä huomattavan sijan työväestön keskuudessa. Sen vaikutus pian ulottui tännekin sitäkin helpommin kun tämän maan kapitalistinen kehitys oli muokannut sille maaperän otolliseksi. Perustettiin ensin työväenseuroja ja työväenyhdistyksiä. Niiden yhdyssiteeksi muodostui Michiganissa Amerikan Työväenliitto ja Brooklynissa Imatraliitto. Molemmat liitot edustivat puhtaasti kansallista sivistysliikettä työväenliikkeen nimellä. Sen vuoksi niiden ohjelma ei tyydyttänyt pitemmälle niihin liittyneitä työläisjäseniä. He alkoivat puuhata liittojen yhdistämistä

ja ohjelman muuttamista luokkataisteluoppien mukaiseksi.

Tämä yhdistämispuuha johti aivan uuden työväenjärjestön perustamiseen. Työväenyhdistysten ensimmäisessä edustajakokouksessa Clevelandissa, O., v. 1904, laskettiin perustus ja v. 1906 Hibbingissä, Minn., perustettiin Suomalainen Sosialistijärjestö. S. S. Järjestö, kuten sitä lyhennettynä ruvettiin nimittämään, omaksui selvän luokkataisteluoppiin perustuvan sosialistisen ohjelman, päätti liittyä Amerikan Sosialistipuolueeseen ja käytännölliseksi tehtäväkseen asetti agitatsioonityön teon ja sosialististen aatteiden selvittämisen Amerikan suomalaisille sekä johtaa heidät amerikalaisen toveriensa kanssa yhteiseen taisteluun kapitalismia vastaan. S. S. Järjestöön yhtyivät kaikki sosialistiosastot ja melkein kaikki työväenyhdistykset. Amerikan Työväenliitto hajosi ja Imatraliitto jäi viettämään ruotiukon kituvaa elämää Brooklynissä. S. S. Järjestö kasvoi odottamattoman nopeasti Amerikan suomalaisten suurimmaksi ja huomattavimmaksi liikkeeksi. Sen vuoksi sen edustamia aatteita ja toimintaa ansaitsee lähemmin tarkastaa erikoisessa luvussa.

S. S. Järjestön ohella syntyi kaikenlaisia muita seuroja ja liittoja sekä avustusyhdistyksiä. Ne ovat olleet kuitenkin enemmän tai vähemmän tilapäisiä tai paikallisia luonteeltaan ja porvarillisia sisällöl-

tään, jonka vuoksi niiden lähempi selostaminen ei sisälly tähän kirjaseen. Yleisesti sanoen nämä porvarilliset seurat, yhdistykset, liitot ja seurakunnat ovat vuosien kuluessa rapistuneet ja taantuneet sekä menettäneet senkin yhteiskunnallisen ja sivistyksellisen merkityksensä mikä niillä alkuaan on ollut. Ja taantuessaan ne ovat vajonneet amerikalaisen porvariston tahdottomiksi apureiksi koettaen estää suomalaisissa työläisissä heräävää luokka-vaistoa ja -tietoisuutta sekä johtaa heitä yhä syvemmälle kapitalistiseen henkiseen ja taloudelliseen orjuuteen. Nämä porvarilliset ainekset ovat perustaneet huomattavan määrän sanomalehtiä ja kustantaneet kirjallisuutta, mutta niille on käynyt samaten kuin edellisillekin, nekin ovat taantuneet ja menettäneet alkuperäisen merkityksensä ja liehuvat nykyisin porvarillisuuden kuihtuvana hännänhuippuna.

Koko porvarillinen liike Amerikan suomalaisten keskuudessa menettää merkitystään ja toimintamahdollisuuksiaan rinnan pikkuporvariston taloudellisen häviämisen kanssa sekä laahustaa varmaa perikatoaan, hautaansa kohti. Pikkuporvariston lopullisesti hävittyä ja työläisten vapauduttua vanhoista ukkivaarin aikuisista käsityksistään ja ennakkoluuloistaan häviää koko liike ja jälle jää vain työväenliike. Mutta nykyisin vielä on tällä monilukuisiin seuroihin, yhdistyksiin, liittoihin ja seura-

kuntiin jakaantuneella porvarillisella liikkeellä siksi suuri kannatus, että se pysyy henkitoreissaan ja hidastuttaa sosialistisen työväenliikkeen eteenpäin kulkua suomalaisten työläisten taloudelliseksi ja henkiseksi vahingoksi ja Amerikan kapitalistien eduksi.

S. S. JÄRJESTÖ.

Luokkiin jakaantuneessa yhteiskunnassa ei ole luokkataistelua vältettävissä. Kapitalistien harjoittama riisto ja heidän voimiensa keskittäminen tekee mahdottomaksi työläisten yksilöinä saada kaikista luonnollisempiakaan oikeuksiaan. Heitä kohdellaan kuin eläimiä, kuten lukemattomat tapaukset härkäkarsinoissa y. m. kidutuspaikoissa osottavat. Koko työtätekevän väestön alistaminen tällaisen mielivallan alaiseksi ja heiltä maan perustuslaillisten oikeuksienkin kieltäminen johtaa siihen, että yhä suureneva osa työväestöstä käsittää itsensä työväenluokan jäseniksi, joiden on pakko itsensä ja perheittensä elämää turvatakseen ryhtyä yhteiseen taisteluun riistäjäluokkaa vastaan. Työläisten kokemukset ovat osottaneet, että tilapäiset ja satunnaiset yhteen liittymiset eivät auta, kun vastustajat ovat kiinteässä ja jatkuvassa yhteydessä keskenään. Samoin ovat he huomanneet, että yhteistä taistelua ei synny, jos ei ole yhteistä järjestöä, joka

taistelevat työläiset yhdistää. Näiden syiden vuoksi ovat he olleet pakotettuja perustamaan työväenjärjestöjä ja niiden välityksellä käymään herkeämättömää taistelua sekä itsensä että luokkansa puolesta sortajiaan vastaan.

Työväen käymän luokkataistelun ensimmäisinä tarkoituksena on ollut työpalkkojen korottaminen, työpäivän lyhentäminen, siedettävien työolojen hankkiminen, työläisten laillisten oikeuksien turvaaminen, työväensuojelulakien laatiminen ja kaikkien muiden työläisten oloihin parannuksien hankkiminen. Mutta huomattuaan, että sitä mukaa kuin palkkoja korotetaan, korottavat kapitalistit elintarpeiden hintoja; kun työaika lyhennetään, parantavat kapitalistit tuotantokoneistoaan niin, että lyhemässä ajassa kykenevät riistämään työläisistä yhtä paljo tai enemmänkin kuin ennen pitemmässä ajassa; kun laissa määrätään työsuhteitten parannuksia sellaisiksi, että työläisten henki olisi turvattu, niin yhtä usein jätetään laki toteuttamatta, sillä "timperi maksaa enemmän kuin työläisen henki" esim. kaivannossa; vaikka työläisten lailliset oikeudet on perustuslaissa vahvistettu, niin heidän alkeellisimmatkin oikeudet, puhe- ja painovapaus, yhdistymis- ja kokoontumisoikeus ovat vain paperilla ja käytännössä rehoittaa mitä suurin mieltä vieläpä hallituksen viranomaisten toimeenpanemana; jos jolloinkin työväensuojelulakeja sääde-

tään, kuten esim. lasten ja naisten suojelulakeja, niin ne hetken perästä kumotaan, jollei muutoin, niin Yhdysvaltain ylioikeus julistaa ne perustuslain vastaiseksi: ja huomattuaan samaten käyvän kaikkien muiden pikkuparannuksien kanssa, on taisteleva työväestö ollut pakotettu käymään käsiksi itse pahan juureen. Täytyy poistaa koko palkka-järjestelmä.

Kuten edellä olemme huomanneet on kaiken riistämisen perimmäisenä tekijänä se, kun kapitalistit tuotantovälineiden, tehtaiden, raaka-ainevarestojen, luonnonrikkauksien ja kulkuneuvojen omistajina voivat pakottaa työläiset tekemään työtä enemmän kuin mitä saavat palkakseen. Työväestö on tullut huomaamaan, että saadaksean todellisia parannuksia oloihinsa, täytyy poistaa tämä kapitalistiseen yksityisomistukseen perustuva järjestelmä, muuttamalla luonnonrikkauksien, raaka-ainevarestojen, tehtaiden, tuotantovälineiden ja kulkuneuvojen yksityisen omistuksen yhteisomistukseksi, jolloin myös tuotteetkin kuuluvat kaikille yhteisesti. Tämä muutos voidaan aikaan saada vain siten, että työväenluokka yhteisvoimin kukistaa kapitalistiluokan, ottaa heiltä edellämainitut rikkauden lähteet yhteiskunnan haltuun ja muuttaa siten kapitalistisen järjestelmän sosialistiseksi järjestelmäksi, jossa ei kukaan voi toistaan riistää ja rosvota, vaan jossa

kaikki ovat yhteiskunnallisesti hyödyllisen työntekijöitä ja siten tasa-arvoisia keskenään.

Nämä ovat lyhyesti ja yksinkertaisesti esitetynä ne periaatteet, jotka tunnetaan sosialismin periaatteiden nimellä. Ovatko nämä teidän, arvoisat lukijat, etujen vastakkaisia? Loukkaavatko nämä teidän etuja ja hyvinvointia? Loukkaavatko nämä teidän omaatuntoa ja siveysoppia? Tehdäänkö näiden periaatteiden toteuttamisella vääryyttä teidän nälkääkärsiville lapsillenne ja kaikenlaisten huolten ja kärsimyksien alle uupuville vaimoillenne? Tutkikaapa mitä pahaa siinä on, jos poistetaan työläisten elinvoiman tunnoton riistäminen, huolet, puute, kaikkalainen epävarmuus ja kärsimykset työläisten kodeista ja heidätkin kohotetaan ihmisarvoon ja sellaiseen hyvinvointiin, minkä suuri luonto ihmisille tarjoaa? Tutkittuanne huolellisesti päättäkää itse voitteko olla vihamielisiä näille periaatteille ja niiden mukaiselle toiminnalle sekä niille työläistovereille, jotka jo toimivat näiden periaatteiden käytännössä toteuttamiseksi.

Nämä sosialistiset periaatteet S. S. Järjestö hyväksyi ja omaksui heti syntyessään. Niiden mukaisesti se on pyrkinyt toimimaan. Käsittäen, että sosialismi voidaan toteuttaa vasta sitten, kun työväenluokka tulee luokkatietoiseksi ja se tietojensa perusteella tahtoo muuttaa kapitalistisen järjestelmän sosialistiseksi, on S. S. Järjestö suomalaisten

työläisten keskuudessa koettanut selittää sosialistisia periaatteita, tehdä siten työläisiä luokkatietoiseksi. Tämä tehtävä kuuluu suomalaisten keskuudessa sille, muiden kansallisuuksien keskuudessa tekevät niiden omat sosialistiset järjestöt samaa työtä. S. S. Järjestö ei ole opettanut, että suomalaiset työläiset yksinään, vaikka kaikki suomalaiset omaksuisivat sosialismin periaatteet, voisivat muuttaa tämän järjestelmän sosialistiseksi, vaan että se voidaan muuttaa vain koko Amerikan työväenluokan yhteisvoimilla. Sen vuoksi se heti syntyessään yhtyi silloin toimivaan Sosialistipuolueeseen sekä valistus- ja agitatsionityönsä kautta johti suomalaisia työläisiä Sosialistipuolueen jäseniksi. Kun Sosialistipuolue myöhemmin luopui sosialistisista periaatteista ja taantui pikkuporvarilliseksi puolueeksi, erosi S. S. Järjestö siitä ja liittyi myöhemmin perustettuun Workers Party'yn (Työläisten puolueeseen). Tämä tapahtui sen vuoksi, kun S. S. Järjestö on pysynyt uskollisena sosialistisille periaatteille eikä ole ryhtynyt pettämään työläisiä, johtamalla heitä taistelemaan omia luokkaetujaan vastaan.

Kun S. S. Järjestö omaksui sen kannan, että kapitalistisen järjestelmän voi kukistaa vain koko Amerikan yhdistynyt työväenluokka, niin se ei ottanut "tehdäkseen vallankumousta" tässä maassa, kuten usein kuulee vastustajiemme lapsellisesti ja

kevytmielisesti lörpöttelevän. Sen tehtäväksi jäi suomalaisten työläisten valistaminen ja agiteeraaminen sosialisteiksi ja jäseniksi S. S. Järjestöön sekä sen kautta amerikalaiseen luokkataistelupuolueeseen. Tätä työtään on se tehnyt niin puhutun kuin kirjoitetunkin sanan kautta. Se on lähettänyt järjestäjiä, puhujia ja luennoitsijoita ympäri maan jokaiseen suomalaiseen asutusseutuun. Se on perustanut jokaiselle vähänkin huomattavammasi suomalaisten asuttamalle paikkakunnalle sosialistiosastoja ja niiden kautta ohjannut kaukaisimpienkin seutujen suomalaisia yhteistyöhön työväenluokan jalon asian hyväksi. S. S. Järjestö on kustantanut sanomalehtiä ja kirjallisuutta ja levittänyt niitä suomalaisten keskuuteen enemmän kuin mikään muu suomalainen ryhmä ja tehnyt siten arvaamattoman suuren sivistyksellisenkin palveluksen Amerikan suomalaisille.

Syntyessään jo sai S. S. Järjestö "kumminlahjana" kaksi viikkolehteä, Worcesterissa, Mass., perustetun, mutta Hancockiin, Mich., muutetun Työmiehen ja Fitchburgissa, Mass., perustetun Raivaajan. Sittemmin perustettiin Astoriaan, Ore., Toveri. Nämä lehdet laajensi järjestö päivälehdiksi ja varusti ne ajänmukaisilla kirjapainoilla. Työmies muutettiin myöhemmin Hancockista Superioriin, Wis. S. S. Järjestön erotessa Sosialistipuolueesta, anastivat Sos.-puolueen kannalle jää-

neet ainekset Raivaajan S. S. Järjestön osastojen omistamien osakkeiden rosvoamisen kautta, jota häpeällistä tekoaan suojelemaan he hankkivat Fitchburgin poliisit. Tällöin S. S. Järjestö perusti New Yorkissa Eteenpäin lehden ja myöhemmin muutti sen Worcesteriin, Mass. Siten on järjestöllä nykyisin kolme päivälehteä. Niiden ohella ilmestyy Astoriassa naisten lehti Toveritar ja Superiorissa pilalehti Punikki. Lehtiensä tukemiseen on S. S. Järjestö uhrannut satoja tuhansia dollareita ja sen kautta kohottanut ne Amerikan suomalaisen lehdistön arvokkaimmaksi, sisältörikkaimmaksi ja suomalaisille työläisille hyödyllisimmäksi osaksi. Ne, jotka haluavat asialliset, tuoreimmat ja seikkaperäisimmät tiedot Amerikan ja muun maailman asioista ja työväenliikkeestä, saavat ne tilaamalla näitä S. S. Järjestön lehtiä.

S. S. Järjestön historia on monivaiheinen ja kokemuksista rikas. Aina v. 1912, jolloin sen jäsenmäärä oli 12,000, oli sen kehitys tasaista eteenpäin menoa. Mutta sen jälkeen alkoi ilmaantua huomattavampia ristiriitoja järjestön sisällä ja v. 1914 tapahtui hajaannus, jolloin syndikalismiin taipuvan I. W. W. liiton kannattajat erosivat järjestöstä. Sen jälkeen meni järjestö eteenpäin, kunnes v. 1921 tapahtui toinen hajaannus, jolloin oikeistolaiset erosivat Sosialistipuolueen opportunistiselle tielle. S. S. Järjestö on kestänyt kaksi hajaannus-

eli puhdistuskautta. Ja kuitenkin sen jäsenmäärä on nykyään 8,000. Tämä parhaiten osottaa sen elinvoimaisuutta ja sen omaksumien periaatteiden vakavuutta. Verrannon vuoksi voimme mainita, että Sosialistipuolueessa oli sen parhaallaan ollessa toistasataa tuhatta jäsentä, mutta kun siinä tapahtui hajaannus, niin jäsenmäärä aleni järjestömmme jäsenmäärän tasolle eikä se siitä ole ottanut koho- takseen. Sitä vastoin kaikki merkit osottavat, että S. S. Järjestö on taas nopeassa kasvukaudessaan, saaden yhä valtavampien suomalaisten työläisraa- tajiin suosion ja kannatuksen osakseen.

Olemassaolonsa aikana on S. S. Järjestön jäse- nistö kohottanut kymmeniä haaleja ja Työntemp- peleitä. Koonnut niihin suuret kirjastot. Perus- tanut tuhansiin nousevan määrän valistus-, sivistys-, taide-, lasten ja nuorison kasvatus- terveydenhoito- ja huvitusseuroja ja elimiä. Kaikki ne ovat ky- syneet satojen tuhansien ehkäpä miljoonien dolla- rien uhrauksia. Niiden lisäksi on S. S. Järjestö auliisti kerännyt avustusta lakkolaisille, amerika- laiselle työväenliikkeelle ja luokkasotavangeille, ko- hoten nämäkin avustukset satoihin tuhansiin. Muu- taman vuoden sisällä keräsi se toistasataa tuhatta dollaria Suomen työläisille ja punaorvoille, Venä- jän nälkääkärsiville ja Karjalan korpien perkaa- jille. Näin suuria ja jaloja uhrauksia on tehnyt tämä verrattain pieni Amerikan suomalaisten valio-

joukko. Sellaista voivat tehdä vain suuri sydämi-
set ja jaloja aatteita omaavat ihmiset, ne, jotka
käsittävät koko maailman työläisten murheet, kär-
simykset ja tappiot yhteisiksi, joita on kiiruhdet-
tava lieventämään yhteisvoimin omista puutteista
ja kärsimyksistä huolimatta.

Tällaisiin tekoihin johtaa sosialismin periaat-
teiden seuraaminen. Niiden suorittamisella on jär-
jestynyt suomalainen työväestö saavuttanut kaik-
kien ajattelevien amerikalaisen luokkatoveriensa
vilpittömän ja jakamattoman suosion ja kunnioituk-
sen osakseen. Sen sijaan kun suomalaiset olivat
ennen vanhaan vihattuja ja halveksittuja "lakori-
kikkureja" amerikalaisen keskuudessa, ovat he nyt
kunnioitettuja ja suosittuja. Tapain turmelus on
vähentynyt ja sivistystaso huomattavasti kohonnut.
Ennen amerikalaiset tunsivat suomalaiset juopotte-
levina, tappelevina ja riidanhaluisina, resuelämää
viettävinä siirtolaisina, nyt he tuntevat suomalaiset
raittiina, sivistyneitä ja kaikkien sorrettujen yh-
teistä hyvää harrastavina, lämminsydämisinä työ-
läisinä, jotka kulkevat niin sivistysrienoissa kuin
luokkataistelutehtävissäkin Amerikan työväenluo-
kan eturintamassa. Kaikesta tästä kieltämättä suu-
rin ansio lankeaa S. S. Järjestölle, sen tekemälle
suunnattomalle valistus- ja sivistystyölle Amerikan
suomalaisten keskuudessa.

TALOUELLINEN TYÖVÄENLIIKE.

Taloudellisella työväenliikkeellä tarkoitetaan tavallisesti unionistista liikettä, vaikka siihen kuuluu asiallisesti myös osuustoiminnallinenkin liike. Käsitlemme tässä niitä molempia erikseen.

Unionistinen liike on Amerikan työväenliikkeen vanhin ja valtavin haara. Noin 5 miljoonaa jäsentä, suuret rahastot ja muut voimatekijät muodostavat siitä huomattavan voiman työn ja pääoman välisissä taisteluissa. Ilman sitä olisi Amerikan työläisten palkkataso paljoka alhaisempi nykyistä, työpäivät pitemmät ja kaikinpuolin työsuhteet työläisille epäedullisemmat. Tästä hyödystä ovat päässeet välillisesti nauttimaan järjestymättömätkin työläiset, sillä järjestymättömienkin palkat ovat nousseet, työpäivä lyhentynyt ja työsuhteet parantuneet rinnan järjestyneiden kanssa, joskaan ei aivan samassa mitassa kuin järjestyneiden työläisten.

Tunnustaessamme tämän, unionistisen liikkeen tuottaman hyödyn, otamme huomioon myös ne varjopuolet, jotka vielä tämän maan unionistista liikettä vaivaavat. Unionit ovat suurimmalta osaltaan vielä ammattiunionismin pohjalla, vaikka ammattikuntalaisuus on miltei kokonaan hävinnyt. Unionistinen liike on hajanaista, vailla keskitettyä järjestömuotoa ja johtoa, vaikka vastassa on mitä

keskittynein kapitalistiluokka. Unionistit suurimmalta osaltaan omaksuvat pikkuporvarillisen kannan ja sen mukaisesti taistelevat vain pikkuparannuksien puolesta, vaikka, kuten edellä on jo osoitettu, pikkuparannukset eivät suuria merkitse nykyisen kapitalismin kehitysasteella. Unionistit eivät ota osaa työväenluokan itsenäiseen valtiolliseen taisteluun, vaan kulkevat kapitalistipuolueiden kannattajina, vaikka kapitalistiluokka käyttää valtiollista valtaansa mitä tunnottomimmin unioita ja yleensä työläisiä vastaan taistellessaan. Edistysmielisin ja vallankumouksellisin osa unionisteista on näihin saakka ollut kaksoisunionismin (dualismin), eli kuten sitä suomalaisten keskuudessa sattuvammalla nimityksellä ilmaistaan, kilpailevan unionismin kannattajia, vaikka, vanhoillisten unioiden voittamiseksi vallankumoukselliselle kannalle, olisi tarvittu juuri näiden vallankumouksellisten työläisten työskentelyä vanhojen ammattiunioiden keskuudessa. Ammattiunioiden keskuudessa rehottaa vielä vanhojen johtajien virkamiesmäinen valta (byrokratia) ja johtajien petturimainen kanssakäyminen kapitalistien kanssa, jolloin työläisjäsenten mielipidettä kuulematta milloin sovitaan palkkariitoja kapitalistien etujen mukaisesti tai suoraan myydään työläisäänestäjiä kapitalistipuolueille. Kaikki nämä viat ovat olemassa Amerikan unionistisessa liikkeessä. Ne ovat luonnollisia kasvannaisia eli tuloksia niistä

oloista, joiden keskellä tämän maan unionistinen liike on kasvanut. Niiden olosuhteiden muuttuessa muuttuu myös unionistinen liikekin.

Amerikan unionistinen liike on pitkän ja vitkaisen kehityksen tulos. Se on kasvanut vähissä erin vuosikymmenien aikana. Se on muodostunut etupäässä amerikalaisista työläisistä. Kaikenkieliset siirtolaiset käsittäessään tässä maassa olonsa tilapäiseksi, eivät liittyneet suuremmissa joukoissa unioihin. Englanninkielen taitamattomuuskin oli osaltaan vaikuttamassa. Unionit jäivät kokonaan amerikalaisen työväestön järjestöiksi ja he luonnollisesti muokkasivat ne käsityskantojensa mukaisiksi.

Aina tämän vuosisadan ensimmäiselle kymmenluvulle saakka vallinneet verrattain suotuisat taloudelliset olot ja laajat valtiolliset vapaudet eivät voineet synnyttää työväestössä tyytymättömyyttä vallitsevaa järjestelmää vastaan, vaan ainoastaan syntyi tyytymättömyyttä kunkin päivän palkkay. m. s. kysymyksissä. Sen vuoksi amerikkalaisten työläisten huomiota kiinnittivät vain nämä pienet hetken edut, itse kapitalistinen järjestelmä heidän mielestään oli kaikin puolin hyvä, kun se tarjosi heille paljoka paremmat palkat, lyhemmän työpäivän, suotuisammat olot työmaalla ja laajemmat valtiolliset vapaudet kuin Europan olot.

Sen sijaan siirtolaisväestö sysättyinä huonommin palkattuihin raskaisiin töihin, tehden pitempiä työ-

päiviä, vailla valtiollisia oikeuksia, sanalla sanoen, kaikin puolin perusteellisemmin riistettynä, joutui aikaisemmin kiinnittämään huomiotaan itse järjestelmään ja huomaamaan kapitalistisen järjestelmän nurinkuruisuuden. Siitä syystä sen keskuudessa kehkeytyi tyytymättömyys aikaisemmin koko järjestelmää vastaan ja sen vastakohtaksi syntyi pyrkimys päästä työläisille suotuisampaan yhteiskuntajärjestelmään, syntyi sosialismin ihanne.

Tätä pyrkimystään he ryhtyivät toteuttamaan valtiollisen toiminnan kautta, perustamalla sosialistisia puolueita ja kooten niiden ympärille mahdollisimman suuret joukot. Näiden puolueiden tunnus-sanana oli joko epäselvemmässä tai selvemmässä muodossa: *vallankumous*, kapitalistisen järjestelmän poistaminen ja sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän sen tilalle rakentaminen.

Nämä joukot käsittivät, että ilman amerikalaisen työläisten yhteen liittymistä pysyy heidän sosialistinen ihanteensa pelkkänä haaveena. Siitä syystä he yrittivät saada amerikalaisia työläisiä sosialistiseen liikkeeseen. Mutta amerikalaiset työläiset, edellämainituista syistä, olivat kiintyneet ammattiunionistiseen liikkeeseensä eivätkä antautuneet sosialististen puolueiden kannattajiksi suuremmissa määrin. Tämä johti sosialistit valtaamaan unionistista liikettä johtonsa alaiseksi, että sen kautta voisivat johtaa unioihin kuuluvat amerikalaiset sosialistisen

liikkeen kannattajiksi. He tekivät useita yrityksiä, mutta epäonnistuivat. Kun eivät mielestään kyllin nopeasti voittaneet unionisteja, niin kyllästyivät ja julistivat vanhat ammattiunionit ja niiden jäsenet mahdottomiksi sekä erkaantuivat koko vanhasta unionistisesta liikkeestä perustamalla uusia vallankumouksellisia ja sosialistisen toiminnan hyväksyviä unioita.

Nämä uudet unionit muodostuivat olojen pakosta kilpaileviksi unioiksi vanhoille unioille, vaikka sitä ei olisi tarkoitettukaan. Ne vetivät edistysmielisemmät ainekset vanhoista unioista mukaansa ja siten jättivät vanhat unionit entistä taatummin vanhoillisen virkavaltaisen johdon alaiseksi. Ja sitä mukaa kuin vanhoissa unioissa kehkeytyi tyytymättömyyttä kapitalistista järjestelmää ja unionien vanhoillista johtoa vastaan, vetivät kilpailevat unionit ne ainekset mukaansa. Täten muodostui kaksoisunionismi, joka, sen sijaan että olisi jouduttanut unionistien vallankumouksellistumista, päinvastoin sitä hidastutti, kun vanhat ammattiunionit jäivät kokonaan vanhoillisten aineiden johdon alaiseksi.

Nämä kilpailevan unionismin kannattajat käsittivät asiasta vain toisen puolen, sen, että työläisten oloihin saadaan todellisia korjauksia vain palkkajärjestelmän poistamisen kautta. Mutta he eivät käsittäneet toista, sitä miten saadaan tämän kannat-

tajiksi ammattiunionistit. He eivät käsittäneet sitä, että ammattiunionisteja ja yleensä amerikalaista työväestöä ei saada sosialististen aatteiden, teollisuusunionismin ja vallankumouksellisen toiminnan kannattajiksi väkipakkoisesti ja keinotekoisesti, vaan täytyy saada muutettua heidän käsityksensä. Käsityksien muuttamisessa ei ole sopiva keino kilpailevan unionin perustaminen ja taistelun aloittaminen vanhoja unioita vastaan niiden ulkopuolella. Se johtaa vain kiihkeään taisteluun ja auttamattomasti pakottaa ammattiunionit yhä kauemmaksi vanhoillisuuden tielle. Tämän suuren virheen sisälsi kilpaileva unionismi ja, kuten kokemus on osoittanut, sitä eivät korvaa kaikki muut hyvät puolet.

Tarkastakaamme esimerkin vuoksi I. W. W. liittoa. Sitä perustaessa 1905 hyväksyttiin vallankumouksellinen ohjelma, rakennettiin järjestömuoto teollisuusunionismin pohjalle, liiton asiat hoidettiin kansanvaltaisella tavalla, sisäänkirjoitusmaksut ja jäsenmaksut olivat alhaiset ja hyväksyttiin valtiollinen toiminta. I. W. W. liittoon liittynyt jäsenistö oli Amerikan unionistisen liikkeen edistysmielisintä ja toimintakykyisintä ainesta. He työskentelivät mitä suurimmalla innostuksella ja uhrautuvaisuudella. Sen piti olla kaikissa suhteissa mallijärjestö. Ja kuinka sen on käynyt? Alussa se sai jonkun verran kannatusta, mutta varsin pian se laimeni ja I. W. W. liitto kaikesta huolimatta painui pie-

neksi propagandajärjestöksi, jonka suurimpana ansiona on ollut agitatsioonityö teollisuusunionismin puolesta.

Suuria amerikalaisia joukkoja se ei voinut vetää mukaansa. Siitä syystä se ei saavuttanut huomattavampia tuloksia taloudellisissa taisteluissaan. Ja kun odotettuja tuloksia ei saavutettu sitä perustaessa suunnitelluin keinoin, niin pääsi vastakohtaisuus voitolle. I. W. W. liitto vajosi sosialistiselta vallankumoukselliselta kannaltaan ensin syndikalismiin ja sitten myöhemmin vastavallankumoukselliseksi järjestöksi.

Tähän epätoivoisuuteen johti I. W. W. liiton kaikista sen hyvistä puolista huolimatta kilpaileva unionismi, jonka kautta se joutui erkaantumaan varsinaisista suurista joukoista. Sen sijaan, että se olisi voinut valistustyöllään herättää amerikalaiset työläiset näkemään teollisuusunionismin edut ja vallankumouksellisen toiminnan välttämättömyyden taistelussa kapitalismia vastaan, se myrkytti kilpailevalla toiminnallaan amerikalaisen ammattiunionistien mielet ja teki ne vihamielisiksi itselleen. Tällöin heidän käsityskantojensa muuttamisesta ei tullut mitään, olipa I. W. W. liiton asia kuinka oikea tahansa. Kuta enemmän i. w. w:läiset hyökkäsivät American Federation of Laborin ja sen vanhoillisen johdon kimppuun, sitä helpompi oli A. F. of L. johtajan Samuel Gompersin ja hänen

luutnanttiensa johtaa vanhoillista jäsenistöään. Tällainen asiointila tämän maan unionistisessa liikkeessä on hidastuttanut vuosilla, ehkäpä vuosikymmenillä, Amerikan työväenliikkeen kulkua.

Vasta suursodan ja sen jälkeisen ajan olosuhteet ovat ruvenneet vaikuttamaan Amerikan unionisteihin. He ovat oppineet tuntemaan kapitalistista järjestelmää ja huomaamaan ammattiunionismin ja työväen itsenäisestä valtiollisesta toiminnasta kieläytymisen varjopuolia. Tätä kehitystä on jouduttanut kapitalistisen riiston kiristymisen ohella A. F. of L. sisällä William Z. Fosterin johdolla perustetun Ammattiunionien Valistusliiton toiminta. Tämä liitto hylkäsi kokonaan kaksoisunionismin ja ryhtyi agiteeraamaan teollisuusunionismin ja vallankumouksellisen toiminnan puolesta ammattiunionien sisällä. Agitatsioonin ohella osotetaan käytännöllisellä työllä ja uhrauksilla ammattiunionisteille Valistusliiton periaatteiden ja toiminnan etevämyys. Tällainen menettelytapa merkitsee ystävällisten ja toisiansa ymmärtävien suhteiden syntymistä ammattiunionien sisällä vanhoillisten ammattiunionistien ja vallankumouksellisten teollisuusunionistien kesken. Lyhyellä ajalla on saavutettu sen mukaisia tuloksiakin.

Tähän mennessä on 15 A. F. of L. valtiojärjestöä hyväksynyt Valistusliiton kannan, s. o. järjestää koko American Federation of Labor teollisuus-

unionismin pohjalle, omaksua selvä luokkataistelukaanta, ryhtyä itsenäiseen valtiolliseen toimintaan, hyväksyä Neuvosto-Venäjä, jne. Useita rautatieläisten erillisiä järjestöjä on hyväksynyt kaikkien rautatieläisten 16 veljesjärjestön yhdistämisen yhdeksi teollisuusjärjestöksi ja monia muita itsenäisiä unioita on hyväksynyt saman kannan, jopa ryhtyneet sitä käytännössä toteuttamaan, kuten kutomoteollisuuden, neulatyöläisten, y. m. aloilla. Samaan aikaan toimitaan uutterasti kaikkien työväenjärjestöjen yhteisen Työväenpuolueen (Labor Partyn) perustamiseksi. Amerikan unionistinen liike on siten astunut aivan uusille poluille, josta lähimmässä tulevaisuudessa seuraa Amerikan järjestyneiden työläisten voimien yhtyminen ja keskittyminen sekä yhä kauaskantoisempiin taisteluihin joutuminen kapitalismia vastaan.

Amerikan suomalaisten suhde unionistiseen liikkeeseen on ollut yhtä pidättyvää kuin muidenkin siirtolaisten. Siirtolaisuuden alkuaikoina he kokonaan jäivät unionistisen liikkeen ulkopuolelle. Aikojen kuluessa olivat he kuitenkin pakotettuja erinäisillä aloilla liittymään unioihin. Suomalaisia työläisiä liittyi huomattavammin unioihin kaivosteollisuuden, rakennusammattien, kivityöläisten, neulaja metsätyöläisten aloilla. Mutta suurin osa suomalaisista työläisistä on pysytellyt aina näihin saakka unioiden ulkopuolella. Vasta viime aikoina

on ollut hiukan vilkkaampaa liittymistä unioihin, varsinkin kutomoteollisuuden alalla. Kuta selvemmäksi suomalaisille työläisille käy palkkatyön välttämättömyys ja siinä pysyminen sekä perehtyminen tämän maan oloihin, sitä valtavammaksi myös käy unionistiseen liikkeeseen osanotto.

Jokaisen työläisen pitäisi tätä kysymystä tarkemmin harkita ja sen kautta päästä käsittämään, että työläisten taloudelliset olosuhteet ovat sitä turvatummat kuin suuremmissa joukoissa he työväenunioihin yhtyvät. Ammattiunionit ovat vielä vanhoillisia, mutta kuten olemme edellä osottaneet, on siihen ollut olemassa omat syynsä ja nykyisin vanhoillisuus alkaa muuttua edistysmielisyydeksi. Se muutos tapahtuu sitä nopeammin kuin useampi vallankumouksellinen työläinen on vaikuttamassa teoin ja sanoin vanhojen ammattiunionien keskuudessa. Vain tätä tietä voidaan murtaa taantumuksellisuus ja petturuus ammattiunionien keskuudessa sekä voittaa amerikalainen työväestö työväenluokkaa vapauttavan vallankumouksellisen toiminnan puolelle.

Toisena haarana taloudellisessa työväenliikkeessä on osuustoiminnallinen liike. Se on ollut varsin hajanaista ja heikkoa Amerikassa. Muutteleva ja eri kieltä puhuva väestö ei voi perustaa suuria osuuskuntia ja taas pienet eivät tuota monenkaan mielestä riittäviä taloudellisia tuloksia. Sen

lisäksi jättiläismäinen keskittynyt kapitalismi kykenee sekä kilpailun että muiden keinojensa kautta hävittämään voimakkaitakin osuuskuntia, kuten länsivaltioiden farmarien osuuskuntien kokemukset kertovat. Näistä esteistä huolimatta on osuuskuntia syntynyt siellä missä on varmemmin paikoillaan pysyvää väestöä eikä suurkapitalismin kilpailu ole vielä täyteen mittaan kehittyneet. Ehkäpä huomattavimmat kulutusosuustoiminnalliset liikkeet ovat suomalaisten työläisten perustamia ja kannattamia. Niitä on Idässä ja Keski-Idässä. Idän osuusliikkeet osottivat menneinä vuosina ripeätä kasvua, mutta suunta- ja mielisyyksien syntyessä nekin joutuivat taistelun pyörteisiin ja nykyisin osottavat pikemmin laskua kuin nousua. Sen sijaan Keski-Idässä toimiva Keskusosuuskunta on jatkuvasti osottanut kasvua.

Osuustoiminnallisen liikkeen tarkoituksena on taloudellisesti turvata jäseniään joko kuluttajina tai tuottajina, ensinmainittu ollen etutilalla. Osuusliikkeen avulla saavuttaa kuluttaja erinäisiä etuja: saa kunnollista tavaraa, täyden mitan ja kohtuullisilla hinnoilla sekä pääsee määräämään vuotuisen voiton käytöstä, joko se jaetaan ostovoittona ostajille tai sitten käytetään osuusliikkeen tukemiseen ja valitus- sekä sivistystarkoituksiin. Näiden etujen ohella kasvattaa osuusliike jäsenissään ja kuluttajissaan yhteistoiminnan henkeä ja ymmärtämystä sekä

opettaa tuntemaan tuotteiden jaon monimutkaista järjestelmää. Tämä kokemus on tärkeä varsinkin tulevan yhteiskunnan rakentamiskautena.

Jo näistä mainituista syistä kannattaa jokaisen työläisen ruveta osuuskuntien jäseniksi, missä niitä on ja antaa kaiken kannatuksensa omille liikkeilleen. Osuuskunnissa on vielä sosialistisille ainkeksille mitä edullisin agitatsionitilaisuus aatteittensa puolesta. Sen kautta tämänkin työväenliikkeen alalla raivataan pois pikkuporvarilliset käsitykset ja edistetään työväenluokan yhteistunnetta (solidariettia). Osuustoiminnallinen liike saavuttaa suuremman kantavuutensa ja merkityksensä, kun se johdetaan unionistisen ja vallankmouksellisen valtiollisen työväenliikkeen yhteyteen, jolloin se saa niiltä tukea ja kannatusta ja vuorostaan joutuu tukemaan niin unionistista kuin valtiollistakin liikettä. Yksinään heitettynä se hoippuroisi pikkuporvarillisuuden vanavedessä ja kukistuisi omaan pienuuteensa ja nurkkakuntaisuuteensa. Luokkatietoisten työläisten johtamana osuustoiminnallinen liike pystyy yhdistämään vähäväkiset kuluttajat taloudelliseksi voimaksi, antamaan heille aineellista tukea, valistamaan heitä ja siten tekemään arvokasta raivaustyötä luokkataisteluliikkeemme hyväksi.

TYÖVÄENPUOLUE.

Olemme jo toisessa yhteydessä maininneet S. S. Järjestön kuuluvat Työväenpuolueeseen (Workers Party'yn). Tämä puolue syntyi johdonmukaisena tuloksena Sosialistipuolueen hajaannuksesta. Ymmärtääksemme Työväenpuolueenn syntymisen välttämättömyyttä ja sen toiminnan merkitystä, pysähtykäämme hetkeksi tutkimaan Sosialistipuolueen hajaannuksen syitä.

Sosialistipuolue perustettiin v. 1901. Se saavutti suuremman menestyksen kuin mikään sosialistinen puolue sitä ennen. Korkeimmillaan ollessa oli sen jäsenmäärä 112,000 ja eräissä vaaleissa se sai toista miljoonaa ääntä. Sosialistipuolue julisti olevansa jyrkän marxilaisen sosialismin kannalla. Mutta kun luokkataistelu ei ennen suursotaa saavuttanut kärjistynyttä muotoaan, niin ei puolueen jyrkkyys joutunut käytännöllisessä toiminnassa kokeelle. Jyrkkyys ilmeni sanoissa ja siihen joukot luottivat.

Mutta puolueen kasvaessa ja saadessa valtiollista merkitystä, rakentui sen sisällä sellainen aines, joka ei hyväksynyt marxilaista vallankumouksellista jyrkkyyttä. Se pyrki johtamaan puoluetta rauhallisen ja pikkuparannuksia tavoittelevan toiminnan alalle. Sille oli tärkeämpää puolueen jäsenmäärän ja äänimäärän kasvattaminen kuin jäsenten vallan-

kumoukselliset mielipiteet. Tästä syystä he pyrkivät lieventelemään puolueen ohjelmaa ja toiminnassa välttämään kaikkia jyrkkiä toimenpiteitä. Tämä aines tunkeutui puolueen johtoon, täytti sen toimitusjapaikat ja vähin erin muodostui puolueen sisällä byrokraattiseksi mahdiksi, joka sopivan hetken tullen uskalsi näyttää puolueen jäsenten enemmistölle oikean karvansa.

Suursota kärjisti luokkasuhteita. Se ajoi Sosialistipuolueenkin jyrkemmän taistelun tielle. Jäsenten suuri enemmistö oli jyrkän taistelun kannalla. Johdettava aines tappeli vastaan. Jäsenten painostuksesta kuitenkin hyväksyttiin sotavastainen ohjelma. Kun sodan runtelema maailman köyhälistö epätoivoon heitettynä, kansainväliset siteet hävitettynä ja verenhimoisen maailman kapitalismin sorrettavaksi alistettuna ryhtyi luomaan uusia kansainvälisiä siteitä perustamalla Kolmannen Kansainvälisen sekä järjestäytyi uudelleen taisteluun kapitalismia vastaan olemassa olonsa puolesta, niin asettui Sosialistipuolueenkin jäsenten suuri enemmistö tälle kannalle. Jäsenistö painosti Sosialistipuolueen yhtymistä Kolmanteen Kansainväliseen. Se vaati puolueen johtoa antamaan puolueen tunnustuksen Venäjän vallankumoukselle ja Neuvostovallalle sekä taistelemaan niiden puolesta. Puolueen jäsenten äänestyksellä hyväksyttiin Kolmanteen Kansainväliseen liittyminen. Jäsenten painostuksesta täytyi puolueen

johdon antaa tunnustuksensa Neuvosto-Venäjälle. Mutta kun piti ruveta käytännössä toteuttamaan näitä päätöksiä, silloin teki johdossa oleva reformistinen aines jyrkän tappelun. Se ryhtyi hajottamaan puoluetta keinotekoisien syiden perusteella, erottelemalla kokonaisia kieli- ja valtiojärjestöjä puolueesta. Tämä tapahtui keväällä 1919. Mutta erottelemisienkin perästä vielä samana vuotena keuhällä pidetyssä Sosialistipuolueen konventsionissa oli niin valtava enemmistö Kolmanteen Kansainväliseen yhtymisen puolella ja Neuvosto-Venäjän kannalla, että konventsionin täytyi hyväksyä niiden molempien kannattaminen.

Erottelemisia jatkui. Puolueen johto ei toteuttanut puolueen konventsionin päätöksiä. Se aiheutti puolueesta eroamisia ja siten puolue surkastui mitättömäksi jätteenä entisestä mahtavuudestaan. Seuraavana vuotena keväällä pidetyssä New Yorkin konventsionissa uskalsi puolueen johto asettua Kolmatta Kansainvälistä vastaan. Alkoi sen ja Neuvosto-Venäjän ruokoton parjaaminen. Puolueohjelma muutettiin, samoin säännöt ja puolue ajautui yhä pitemmälle petturuuden ja opportunistin tielle. Sosialistipuolue antautui kannattamaan eräitä porvaripuolueiden ehdokkaita vaaleissa, esim. Wisconsinissa La Follettea ja avustamaan hallitusta vallankumouksellisten työläisten jahtaamisessa tekemällä kaikenlaisia ilmiantoja lehdistönsä palstoilla y.m.

Tällaisella toiminnallaan Sosialistipuolue kadotti kaikkien rehellisten ja luokkatietoisten työläisten kannatuksen ja suosion. S. S. Järjestön siitä erottua jäi puolueeseen kymmenisen tuhatta jäsentä.

Sosialistipuolueesta eroon joutuneet työläiset olivat pakotettuja perustamaan uusia puolueita. Syntyi Kommunistipuolue ja Kommunistinen työväenpuolue. Hallituksen vainon takia molemmat joutuivat maanalaisiksi. Vuosien kuluessa kävi kuitenkin selväksi, että Amerikan oloissa on välttämättömyyttä saada julkinen puolue. Eri ryhmien neuvottelujen tuloksena syntyi lopultakin Työväenpuolue jouluna 1921.

Työväenpuolue ei edusta mitään erikoista työväenryhmää eikä mitään erikoisryhmäetuja, vaan se edustaa koko työväenluokkaa ja työväenluokan yhteisetuja. Se pyrkii yhdistämään niin teollisuustyöläiset, sekatyöläiset kuin maanviljelystyöläisetkin yhdeksi voimaksi kapitalismia vastaan. Se tietää, että kaikki työläiset eivät ainakaan vielä voi liittyä Työväenpuolueeseen, sen vuoksi pyrkii se edistämään eri työläisryhmien järjestymistä sellaisiin työväenjärjestöihin, joihin he jo nyt voivat yhtyä. Työläisten puolue tekee sen vuoksi mitä voimakkaimmin valistustyötä teollisuus- ja sekatyöläisten sekä ammattilaisten liittämiseksi unioihin, maanviljelystyöläisten liittämiseksi maanviljelystyöläisten järjestöihin. Tehdessään tätä järjestämistyötä se samalla valis-

taa työläisiä kaikin keinoin, että he tulisivat käsittämään työväenluokan yhteistunteen ja yhteistoiminnan suuren arvon ja hyödyn.

Ammattiunionioiden Valistusliiton kautta on mainittu puolue tehnyt vajaan kahdessa vuodessa enemmän kuin Sosialistipuolue koko olemassaolonsa aikana unionien yhdistämiseksi ja unionistien luokkatietoiseksi tekemisessä. Siitä on parhaana todistuskkena kapitalistien suunnaton raivo Työväenpuoluetta vastaan ja ammattiunionistien ponnistelut vanhoilista johtoa vastaan. Työväenpuolue on ottanut aloitteen kaikkien unionistien ja maanviljelystyöläisten järjestön yhdistämiseksi yhteiseen Labor Partyyiin, tarkoituksella johtaa koko Amerikan työväenluokka itsenäisen valtiollisen toiminnan tielle. Työväenpuolue tietää, että vanhat ammattiunionistit ja maanviljelystyöläiset ovat vielä varustettuina niin vahvoilla ennakkoluuloilla Työväenpuolueen omaksumia perus periaatteita kohtaan, etteivät he voi suorastaan liittyä siihen. Mutta se myös tietää, että nämä ennakkoluulot kapitalismia vastaan taistellessa ennenpitkää häviävät ja parhaana keinona niiden hävittämiseksi on se, että ei väkijoukoisesti tyrkytä periaatteitaan näille joukoille, vaan rehellisesti edistää heidän pyrkimyksiään niissä puitteissa, joissa he nykyisten käsitystensä mukaisesti taistelevat.

Tästä käsityskannasta lähtien ottaa Työväenpuolue osaa kaikkiin työläisten taisteluihin pikkupa-

rannuksien puolesta, vaikka se hyvin tietää, että niillä ei ole kapitalismin nykyisen kehitysasteen vallitessa suurempaa merkitystä. Samoin se ottaa osaa parlamenttaariseen taisteluun, vaikka se tietää, että parlamenttitietä ei köyhälistö vapauttaan saavuta. Sangen monet esimerkit Europan maista osottavat, että sitä mukaa kuin työväenluokka saavuttaa tilaa parlamenteissa, siirtää kapitalistiluokka taistelun parlamentin ulkopuolelle. Toisin sanoen, kapitalistiluokka ei tottele työläisten edustajien säätämiä lakeja ja asettuu asekedessä ei vain vastustamaan lakien toimeenpanoa, vaan myös iskemään alas koko työväenluokan.

Siten kävi esim. Suomessa, jossa Eduskunnassa oli sosialisteilla enemmistö. Suomen kapitalistit ulkomaisen avustuksen tukemana nousivat taisteluun ja kukistivat työväestön, joka ei ollut osannut tällaisen varalta varustautua.

Työväenpuolue ottaessaan osaa parlamenttaariseen toimintaan, selittää työväestölle samalla, että sen kautta ei pidä liian paljoa toivoa, vaan on varustauduttava kaikkien niiden muiden taistelujen varalta, mihin vastaan tappeleva kapitalistiluokka työläiset pakottaa. Vaaleihin osaaottamalla ja tekemällä vaaliagitatsionia, valistaa Työväenpuolue työläiset käsittämään asiat oikein. Työläisten käsitysten muuttuessa ja heidän oppiessaan näkemään asiat oikeassa valossa, tulee heistä vasta todellisia

luokkataistelijoita, joille työväenluokan päämäärä, sosialistisen yhteiskunnan luominen, on tärkeintä ja niin vaaleihin osanoton kuin muunkin toiminnan pitävät vain keinona päämäärään pääsemiseksi.

Työväenpuolue opettaa taistelevalle työväestölle, että työläisten lähimpinä pyyteinä ovat kaikkien työläisten olosuhteiden korjaaminen jo kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän aikana. Kuta suuremmat joukot liittyvät tähän taisteluun sitä suurempia tuloksia saavutetaan. Mutta se samalla aiheuttaa kapitalistien puolelta entistä kiukkuisempaa vastustusta. Lakkojen onnistuessa työläisille, varaa-
vat kapitalistit entistä suurempia voimia lakkolaisia vastaan seuraavalla kerralla. Silloin täytyy työläistenkin varata suurempia voimia, laajentaa lakkoa kunnes paikalliset lakot ulottuvat teollisuuslakoiksi ja koko maata käsittäviksi yleislakoiksi. Muutoin ei saavuteta tuloksia. Mutta kapitalistit tällöin vastaavat koko kapitalistisen valtion voimakeinoilla, marssittaen niin sotilaallisen kuin kaiken muunkin voimansa vastaan. Tällöin syntyy taistelu valtion voimakeinojen kontrollista, siis valtiosta ja, työläisten voittaakseen, täytyy valloittaa koko valtiomahti.

Työtätekevän väestön, voidaksensa käyttää valtiomahtia hyväkseen kapitalisteja vastaan edelleen taistellessaan, tulee muodostaa valtioelimet työläisten valtaa ja luokkaetuja vastaaviksi. Sellaiseen ei kelpaa nykyinen kapitalistinen valtiokoneisto, kuten

Venäjän vallankumous on käytännöllisesti opettanut, vaan täytyy työväestön muodostaa valtioko-neisto neuvostojärjestelmän pohjalle, sellaiseksi, jota voi koko työväestö kansanvaltaisesti kontrolloida. Tämän opetuksensa mukaisesti julistaa Työväenpuolue ohjelmassaan pyrkimyksensä olevan neuvostovallan luomisen Yhdysvalloissa, jonka kautta työväenluokka pitää valtaa käsissään niin kauan kunnes kapitalistien taloudelliset voimat on murrettu, hävitetty kaikkalainen riistäminen ja luokkayhteiskunnan perusteet, jolloin itsestään häviää myös luokkavaltakin ja sen mukana luokkavaltio.

Työväenpuolue myös opettaa työläisille, että vaikkakin luokkataistelumme on ensikädessä taistelua oman maan kapitalisteja vastaan ja taistelu muodoltaan on kansallista, niin pohjaltaan on taistelumme kuitenkin kansainvälistä. Ensiksikin, kapitalismi on kansainvälistä ja kapitalistit ovat liittyneet kansainvälisesti tukemaan toinen toisiaan, kuten kaikkien maiden kapitalistien hyökkäykset Neuvosto-Venäjää vastaan niin perinpohjaisesti osoittavat. Toiseksi, mikään maa ei enää tule toimeen yksinään, omine raaka-aineineen, koneineen ja muine laitoksineen, vaan kaikki maat ovat taloudellisesti toisiinsa sidottuja. Sen vuoksi köyhälistön vapautuminen täydellisesti ei voi tapahtua vain yhdessä maassa, siihen vaaditaan työläisten yhteistoimintaa ja voittoa kaikissa maissa. Tämän saa-

vuttamiseksi tarvitaan kansainvälistä työväen luokkataistelua. Se on mahdollinen vain kansainvälisen yhdysiteen kautta. Sellaisena meillä on Kolmas Kansainvälinen, joka yhdistää koko maailman työläiset yhteiseen taisteluun kapitalistista maailmaa vastaan. Tästä syystä Työväenpuolue kuuluu Kolmanteen Kansainväliseen ja toimii sen periaatteiden, menettelytapojen, päätöksien ja ohjeiden mukaisesti.

Näitä opetuksia ei Työväenpuolue pänttä ulkoläksynä työläisten päihin, vaan käytännöllisen toiminnan ja taistelun kautta johtaa työläiset käsittelemään nämä periaatteet. Ottaessaan osaa unionistien taisteluihin, maanviljelystyöläisten olojen korjaamiseen, ulkomaalaisten puolustukseen uusiintuvia kiristyslakeja vastaan ja kaikkien hädän ja puutteen alaisten tuskien lieventämiseen, keräämällä rahallista avustusta, suorittamalla kaikenlaisia tehtäviä, järjestämällä suuria joukko- ja mielenosotuskokouksia, harjoittamalla vaaliagitatsionia, tekemällä mitä laajakantoisinta valistus- ja sivistystyötä se osottaa kaikille työläisille olevansa taistelevan työväestön eturintamassa jokapäiväisessä käytännöllisessä työssä eikä vain sanoissa. Sen kautta se saavuttaakin nopeasti yhä laajemman kannatuksen ja suosion työväestön keskuudessa. Niin teollisuustyöläiset, unionistit, maanviljelystyöläiset, ulkomaalaiset, kuin kaikki muutkin työtätekevät

kerrokset suurenevalla luottamuksella suhtautuvat Työväenpuolueeseen, kansainvälisen kommunismin ainoaan edustajaan tässä maassa.

Mutta samassa mitassa kasvaa myös kapitalistien viha ja raivo Työväenpuoluetta vastaan. Sen jäseniä raahataan oikeuslaitoksiin, tuomitaan ankaariin vankeusrangaistuksiin. Sen kokouksia vainotaan ja hajotetaan. Sen lehdistöä vainotaan ja kirjallisuutta nuuskitaan. Parhaillaan on neljäntäkymmentä Työväenpuolueen jäsentä syytettynä Michiganin oikeuslaitoksessa. Yksistään tämä oikeusjuttu maksaa satojatuhansia dollareita puolueelle ja näitä kymmeniä puolueen parhaita toimitsijoita uhkaa pitkäaikaiset vankeusrangaistukset. Mutta nämä kapitalistien vainotoimenpiteet eivät säilytä Työläistenpuolueen jäseniä ja sen kannattajia. Entistä lujemmin he kiintyvät toisiinsa, suorittavat puoluetehtäviään, keräävät rahavaroja ja tekevät valistustyötään. Entistä utterammin he työskentelevät unioissa, maanviljelystyöläisten järjestöissä, ulkomaalaisten ja neekerien puolustamiseksi. Tällaista joukkoa on Työväenpuolueen jäsenistö, oikea luokkataistelijoiden joukko.

Työväenpuolue pyrkii aina värväämään uusia jäseniä puolueosastoihinsa. Mutta se ei kehoita ketään liittymään summamutikassa, sillä se ei halua jäsenikseen tietämättömiä ja toimettomia työläisiä. Se kehoittaa jokaisen työläisen tutkimaan kapitalis-

mia ja vetämään siitä työläisten kannalta katsoen oikeat johtopäätökset. Se kehoittaa tutkimaan kommunismin periaatteita ja menettelytapoja sekä tutustumaan puolueohjelmaan. Ja vasta sitten, jos ne voi hyväksyä ja sitoutua toimimaan niiden mukaisesti, kehoittaa se työläisiä liittymään jäseniksi. Vain sen kautta, kun jäsenet ovat luokkatietoisia ja halukkaita käytännölliseen toimintaan omasta vapaasta tahdostaan, muodostuu puolue todelliseksi työväenluokan taistelupuolueeksi, sen yhteisetujen tarmokkaaksi ajajaksi.

Tästä syystä ovat kaikki Työväenpuolueen jäsenet velvolliset käytännölliseen työhön. Jokaisen velvollisuus on lakkaamatta hankkia tietoja itselleen, tehdä työtoveriansa keskuudessa valistus-työtä, levittää puolueen lehtiä, kirjallisuutta ja len-tolehtiä, ottaa niitä käytännöllisiä tehtäviä puolue-osastossa, mitä osasto kulloinkin tehtäväksi antaa, ottaa osaa unioiden sisällä käytännölliseen työhön Ammattiunionien Valistusliiton ohjelman mukaisesti, työskennellä osuuskunnissa, maanviljelystyöläisten järjestöissä, ulkomaalaisten puolustusjärjestöissä y.m.s. Tietenkään jokainen jäsen ei ehdi kaikkiin näihin tehtäviin. Sen vuoksi puolueosastoissa suoritetaan työnjako, jossa annetaan kullekin jäsenelle omat tehtävänsä. Jokainen luokkatietoinen jäsen ne suorittaa nurkumatta, uhraa varojaan ja voimiaan koko työväenluokan yhteisen suuren asian

hyväksi, tietäen, että vain sen työn kautta koettaa työväenluokalle vapaus, hyvinvointi ja ihmisarvo.

TOIMINTA S. S. JÄRJESTÖN OSASTOISSA.

Toiminta S. S. Järjestön osastoissa on muodostunut hiukan toisenlaiseksi kuin amerikalaisissa osastoissa. Varsinaisen puolueen ohella ne ovat muodostuneet yleisen sivistyksen, taiteen ja jalostavan huvittelun kehdoiksi. Tämä on syntynyt kielellisistä syistä johtuvan poikkeuksellisen aseman ja varojen keräyksen vuoksi. Suomalaiset työläiset eivät ole englanninkielen taitamattomina tilaisuudessa käyttämään hyväkseen yleisiä sivistys- ja taidelaitoksia, kuten amerikalaiset työläiset. Samoin ei suomalaisia tyydytä amerikalaiset huvittelulaitokset, jonka vuoksi he haluavat itse järjestää mieleisensä huvittelutilaisuudet. Tässä samalla voidaan koota varoja luokkataistelutehtäviin.

Mutta tällainen toiminta vaatii erikoiset huoneistot. Se on pakottanut suomalaiset osastot hankkimaan itselleen omat huoneistot, haalit. Niiden ylläpitäminenkin vaatii omat tehtävänsä ja velvollisuutensa. Ennen Sosialistipuolueessa ollessa pyrki koko toimintamme rajoittumaan toimintahuoneustojemme ylläpitoon ja huvituksien, taiteellisten ja sivistyksellisten illanviettojen järjestelyyn.

Varsinainen puolue työ jäi kokonaan toisarvoiseksi. Tässä kuitenkin tapahtui muutos järjestömmen joutuessa Työväenpuolueeseen. Puoluettehtävät astuivat etualalle ja muut tehtävät toiselle tilalle. Tästä on vaan edelleenkin kiinni pidettävä ja saatava tämänluontoinen toimintajärjestys entistäänkin selvemmäksi kaikille suomalaisille työläisille.

Voidaksemme pitää S. S. Järjestön osastoissa sen järjestyksen, että puoluettehtävät ovat pidettävät etualalla ja toisella tilalla sivistykselliset, taiteelliset ja huvitilaisuudet, on jäsenistöämme lakkaamatta valistettava. Jokainen jäsen on saatava entistä paremmin ymmärtämään itsekasvatuksen merkityksen ja suuren hyödyn. Itseopiskelua on osastojemme toimesta tehostettava luentokurssien, esitelmätilaisuuksien, keskustelukokousten, lukurenkaiden, sanomalehtiemme, lentolehtisten ja kirjallisuuden kautta. Mutta samalla on myös pidettävä silmällä, että jokainen jäsen joutuu johonkin voimiansa ja kykyjensä vastaavaan tehtävään. On aina muistettava, että parhainkaan valistustyö ei tuota tuloksia, jos ei jäsenistöämme johdeta todelliseen työhön, jossa he tulevat huomaamaan tietämisen tärkeyden. Ilman sitä tietojen hankkiminen tuntuu yhtä vastenmieliseltä kuin ennenvanhaan rippikoululäksyjen lukeminen.

Toimintatilaisuuksia osastoissamme onkin melkein rajattomasti. Me tarvitsemme toimitsijoita

kaikenlaisen osastotyön tekemiseen ja järjestelyyn, huolehtimaan puolueen ohjeiden mukaisesta työkentelystä unioissa, osuuskunnissa, ulkomaalaisten puolustusjärjestöissä, vanhoillisten seurojen ja yhdistysten keskuudessa y.m. sellaisissa. Edelleen me tarvitsemme sanomalehtiemme ja kirjallisuutemme levittäjiksi toimeliaita tovereita ja kaikkein kipeimmin me tarvitsemme jokaisen jäsenemme persoonakohtaisen agitatsionin harjoittamiseen osastojemme ulkopuolella olevien työläistoveriemme keskuudessa. Tämä työ erikoisesti vaatii asianymmärtävää järjestelyä, kiihotusta ja lakkaamatonta valvontaa, etteivät leväperäisimmät jäsenet velvollisuuksiaan laiminlyö. Siinä me tarvitsemme erikoiset koneistot, kuten naisjaostot naisten keskuudessa tehtävää valistustyötä varten, ja monet muut.

Toimintamahdollisuuksia siis kyllä on, kun vaan on toimitsijoita. Vanha tapa pyrkii vielä vaivaamaan osastojemme toimintaa. Kaikki jäsenet eivät ota toimia vastaan sellaisella harrastuksella kuin luokkataistelutehtävämme vaativat. Liiankin usein pyritään työntämään samojen toverien tehtäväksi niin useita toimia, että he eivät mitenkään niitä voi kunnollisesti suorittaa. Parhaimmillekin tovereille olisi raskaan päivätyönsä ja itsekasvatuksensa ohella riittävästi työtä yhdessä tai korkeintaan kahdessa osaston tehtävässä. Pienissä osastoissa, joissa ei riitä jäseniä kaikkiin tehtäviin, jos yksitoimijär-

jestelmä pannaan käytäntöön, on ymmärrettävää useampien toimien säilyttäminen samoille tovereille. Mutta suurissa osastoissa, joissa sadat toverit ovat aivan toimettomina, on hulluutta muutamien harvojen ottaa useampia, jopa kymmeniä tehtäviä suorittaakseen. Sillä estetään nuorempien toverien kehittyminen puoluetoimitsijoiksi ja tehdään heidät leväperäisiksi koko puolueyllemme.

Erikoisesti se pistää silmään osastojemme kokouksissa. Ne toverit, jotka ovat kiinteästi toiminnassa, käyvät melkein säännöllisesti kokouksissamme. Sitävastoin ne toverit, joilla ei ole mitään toimia, käyvät silloin kuin sattuu. Tästä kärsii osastojemme toiminta ja ennenkaikkea jäsentemme tietoisuus ja kehitys. Osastojemme kokoukset ovat tavallaan meille puoluekouluja. Niissä me opimme esiintymään, käyttämään puhevuoroja, esittämään selvästi ajatuksiamme, tuntemaan asioita eri puoliltaan ja seuraamaan niin tämän maan kuin koko maailman politiikkaa ja työväenliikettä. Ilman niitä me emme kehity luokkatietoisiksi ja kaikin puolin kykeneviksi taistelijoiksi. Senpä vuoksi onkin kiinnitettävä mitä suurinta huomiota jäsentemme kokouksessa käymiseen. Lakkaamatta on heitä kehotettava siihen, eikä vain kehotettava, vaan vedettävä heidät kokouksiimme. Parhaana keinona on siinä asettaa heille tehtäviä, jotka käytännöllisellä tavalla johtavat heidät kokouksiimme,

joissa heidänkin tehtäviään käsitellään. Kokouksissa käyvien jäsenten registörimisen kautta suuremmissa osastoissa päästään selville minkä jäsenen suhteen on erikoistoimenpiteisiin ryhdyttävä, kutsumalla hänet erikoisesti kokoukseen ottamaan vastaan sitä tai tätä tointa. Näin muodostuvat osastomme marxilaisuuden käytännöllisiksi oppikouluiksi, kuten Kolmannen Kansainvälisen organisaationiteeseissä sattuvasti sanotaan.

Mutta tällä toimenpiteellä, että kaikki jäsenet vedetään mukaan käytännölliseen työhön, on toinenkin eikä suinkaan vähäisempi merkitys. Toimien jakaantuessa kaikkien jäsenten kannettavaksi, vapautuvat entiset vanhat toimitsijat ylenmääräisen taakan alta. Heille jää aikaa seurusteluun perheensä kanssa kodissaan. Saavat tilaisuuden perusteellisemmin opettaa lapsiaan, nousevaa nuorisoa. Siten valmistaa maaperää niiden keskuudessa, joiden käsiin meidän kaatuessa taistelumme jää. Tätä työtä eivät voi sunnuntaikoulumme, ihanneliittomme ja nuoriso-osastomme tehdä yksinään, vaikka kuinka yrittäisivät. Siinä täytyy olla lasten vanhempien apuna, eikä vain sivumennen, vaan jatkuvasti ja mitä suurimmalla tarmolla.

Lastensa valistamisen ohella jää tällöin aikaa itsensä valistamiseen. Tähän ei sisälly yksistään vain puoluetietojen hankkiminen, vaan myös kaikkien yleisten tietojen. Me luokkataistelijat jou-

dumme tekemisiin niin monenlaisten asioitten kanssa, että meillä täytyy olla koko laaja tietovarasto kaikista elämäkysymyksistä. Tietojemme lisääntyessä meillä täytyy myös olla aikaa lukemamme ajattelemiseen ja niistä elämän toverimme ja läheisemmän toveripiirimme kanssa keskusteluun, kypsyäksemme hankkimiemme tietojen omintakeisina käyttäjinä. Samoin on tarpeen kaikenlaisen esiintymisen yksityiskohtaisempi harjoittelu. Ja jos kenelle, niin kauemmin toiminnassa olleille tovereille se on välttämätöntä.

Asiaan kuuluvaa myös on lepohehkien saaminen, jolloin kaikesta puoluetoiminnasta ja valistustyöstä vapautuncena voi virkistää hermostoaan ja muuta elimistöään. Joka hetki työllä ja toiminnalla rasitettu toveri voi kestää vain lyhyen ajan ja sitäkin lyhyemmän ajan suorittaa tehtävänsä parhaalla tavalla. Meidän on muistettava, että kunnollisten toimitsijoiden kouluuttaminen ottaa useampien vuosien ajan. Jos jostakin syystä joudumme yht'äkkiä vaille vanhoja toimitsijoita, kuten eräissä osastoissa tapahtui hajaannuksen aikana, niin ottaapa useampia vuosia, ennenkuin toimintamme on taas kunnollisella pohjalla. Oppikaamme toimintavoimiamme käyttämään tarkoituksen mukaisesti ja siten säästeliäästi, että emme tuhlaa tarpeettomasti niitä, vaan heidän ohellaan kasvatamme aina uusia.

Kaiken tämän ohella meille on tärkeätä uusien jäsenten hankkiminen. Paisuva taistelumme jo sellaisenaan vaatii uusia voimia. Mutta sen lisäksi on jokaiselle tunnettua se, että järjestömme 8,000 jäsenen ohella on ainakin kaksi sen vertaa luokkataistelullemme suosiollisia työläisiä. Näiden lisäksi kymmenet, jopa sadattuhannet suomalaiset työläiset ovat luonnollisia luokkataistelijoita, kun vaan saamme heidät mukaamme. Syy, miksi he vielä eivät ole mukana ei ole suinkaan siinä, että he vihaisivat työläisten aseman parantamista ja työväenluokan vapautumista kapitalistisesta rosvouksesta. Syy on siinä, että he eivät käsitä vielä omaa luokka-asemaansa eivätkä ymmärrä taistelumme luonnetta ja tarkoitusta. Saattakaamme heidät siitä tietoisiksi ja joukkomme lisääntyy moninkertaiseksi.

Kuinka saadaan monet tuhannet vanhoillisten seuroissa ja yhdistyksissä kulkevat suomalaiset työläiset huomaamaan oman hyvänsä? Vain persoonallisen kanssakäymisen ja valistustyön kautta. Sitä mukaa kuin heille valistustyömme vaikutuksesta selviää asioiden oikea tilanne, he intomielin ryhtyvät lukemaan kirjallisuuttamme ja sanomalehtiämme. Ennen he eivät sitä tee. Muistakaamme vain itseämme. Meidänkin on täytynyt päästä tietämään asioiden oikea laita ja sen kautta muuttua vanhoillinen käsityskantamme, ennenkuin olemme

ryhtyneet luokkataisteluun osaa ottamaan. Samoin se on muidenkin työläisten kanssa. Työskennelkäämme jatkuvasti heidän tietojensa lisäämiseksi ja heidän käsityksensä muuttuvat niiden mukana. Käsityksien muuttuessa he tulevat yhä hartaammiksi asiamme kannattajiksi ja lopulta yhtyvät osastoihimme jäseniksi.

Tässä työssä on meidän vaan pidettävä silmällä sitä, että emme haali osastoihimme jäseniksi työläistoverejamme ennenkuin he ovat saavuttaneet määrätyn kypsyyden. Jos me vanhaan tapaan haalimme jäseniä, välittämättä niiden laadusta, niin joudumme samaan, missä olimme Sosialistipuolueen aikana. Meillä on paljon jäseniä, mutta tietoja on vain harvoilla ja harvat ottavat toimintaan osaa. Hankkiessamme jäseniä, täytyy meidän tehdä valistustyötämme niin pitkälle, että he yhtyessään jäseniksi, omaavat ainakin keskinkertaisen luokkatietoisuuden. Sen merkinä on se, että he voivat ottaa osaa asioiden käsittelyyn ja omasta harrastuksestaan ottavat toimintaan osaa. Tämä on kylä vaivaloisempaa ja pitempää aikaa kysyvää työtä kuin jos heinähäkkikaupalla kokoisimme jäseniä. Mutta sitä paremmat tulokset se tuottaa sitten myöhemmin.

Muistakaamme vain Venäjän toverien työtä ennen vallankumousta. Kun he hankkivat jäseniä, niin he persoonakohtaisesti valistivat ne ennenkuin otti-

vat jäseniksi. Se oli varsinkin Venäjän silloisissa oloissa vaivaa ja aikaa kysyvää. Mutta sitten myöhemmin näkyivät tulokset. Miltei kaikki jäsenet olivat täysipainoisia ja kykeneviä taistelijoita. Suureksi osaksi tästä riippui Venäjän kommunistien vallankumouksen onnistuminen ja Neuvostovallan säilyminen kaikkien niiden myrskyjen aikana, mitä he ovat saaneet kokea. Sosialistipuolueen ja sittemmin Työväenpuolueen toiminta myös osottaa, että vallankumouksellisen työn edistyminen ei riipu niinkään paljo jäsenten lukumäärästä kuin jäsenten kunnollisuudesta. Tietysti työ edistyy paremmin, jos on paljo kunnollisia jäseniä, mutta jos on paljo annamennä-jäseniä, kuten Sosialistipuolueessa oli, niin siitä koituu vain ankaroita kolahduksia. Sitä vastoin nykyisen puolueemme toiminta on edistynyt ripein askelin, vaikka jäsenmäärä ei olekaan niin suuri kuin Sosialistipuolueessa sen parhaallaan ollessa. Tästä huolimatta me tarvitsemme alati uusia jäseniä. Hankkikaamme niitä kaikella tarmollamme. Mutta huolehtikaamme samalla, että jäseneksi pyrkijät ovat valistettuja kunnollisiksi luokkataistelijoiksi. Siitä riippuu sanomattoman paljo tulevien taistelujemme menestys.

JOHTOPÄÄTÖS.

Olemme tässä kirjasessa tutkineet Amerikan suomalaisten työläisten asemaa yleispiirteisesti ja valaisseet sitä ylimalkaisella kapitalistisen järjestelmän tutkimisella. Olemme tulleet huomaamaan, että syynä yleensä työläisten köyhyyteen ja nurjaan elämään ei ole yleisen yhteiskunnallisen varallisuuden puute, vaan kaiken varallisuuden väärä jakotapa, joka johtuu yksityisomistuksesta. Jos olisimme tulleet siihen tulokseen, että suuri luonto ei voi tarjota ihmislapsilleen parempia elämisen ehtoja kuin mitä nyt on, niin silloin meillä ei olisi mitään syytä napista nykyistä järjestelmää vastaan. Mutta me olemme huomanneet, että luonto tarjoaa ehtymättömistä varastoistaan ihmisille satumaiset määrät kaikenlaisia elintarpeita, tarve- ja nautintoaineita. Samoin olemme huomanneet, että nykyiset tuotantovälineet ja kulkuneuvot ovat niin pitkälle kehitettyjä, että kaikilla ihmisillä olisi kohtuullisen määrän työtä tehtyään kylliksi paljo kaikkia elämisen välineitä. Ja siitä huolimatta toiset kärsivät kaikenlaista puutetta, toisten sortuessa kaikenlaisten elintarpeiden ja nautintoaineiden paljouden alle.

Tällaiseen tulokseen on johtanut kapitalistinen järjestelmä ja sen ylläpitämä omistusjärjestelmä. Jokaisen työläisen, olipa hän muutoin mitä mielipi-

dettä tahansa, sydän ja omatunto huutaa: *sellainen yhteiskuntajärjestelmä on väärä, sellainen järjestelmä on tuomittu häviämään.* Mutta kuinka väärä kapitalistinen järjestelmä onkin, se ei häviä eikä muutu omantunnon äänen huudoista ja sydämen rukouksista. Se häviää vain kapitalistiluokan kukistamisen kautta. Kun kapitalistiluokka pitää yllä luokkaherruuttaan aineellisin keinoin henkisten keinojen ohella, niin täytyy työläistenkin taistella väärää järjestelmää vastaan aineellisin keinoin.

Tähän taisteluun kutsuu meitä kaikkia suomalaisia työläisiä amerikkalaisten työläisten ohella Työväenpuolue. Kuulkaamme kaikki suomalaiset työläiset kutsua ja liittykäämme S. S. Järjestön osastojen kautta yhteistyöhön amerikkalaisten veljemme kanssa Työväenpuolueen riveissä. Kun me emme pysty yksilöinä oman onnemme sepiksi, kun me olemme jääneet Amerikkaan vakituisiksi asukkaiksi, kun me olemme jääneet myös työn raskaan raatajiksi tehtaissa, rakennuksilla, pelloilla, metsissä ja kaikkialla ja kun me kaikki siten olemme työväenluokan jäseniä, joiden edut ovat yhteiset, jotka voidaan tyydyttää vain yhteistaistelun kautta amerikkalaisen työväestön kanssa, niin yhtykäämme myös rehellisin mielin tarmolla toimintaan Amerikan ja koko maailman työväenluokan vapauttamiseksi.

Amerikan suomalaiset työläiset, ponnistakaa va-

pautuaksenne vanhoista ennakkoluuloistanne ja toimettomuudestanne! Liittykää taistelevien sisarienne ja veljienne rinnalle S. S. Järjestöön ja sen kautta Työväenpuolueeseen! Ryhtykää ottamaan teille oikeuden mukaisesti kuuluva osa luonnon tarjoamista moninaisista antimista ryhtymällä taisteluun kapitalismin synnyttämää vääryyttä ja sortoa vastaan!

Teitä, suomalaiset työläiset, amerikkalaisten työläisten ohella, vartoo onni, hyvinvointi ja vanhuuden päivien ilo. Se saavutetaan yksityisomistuksen muuttamisella yhteisomistukseksi, kapitalistisen järjestelmän muuttamisella kommunistiseksi yhteiskuntajärjestelmäksi.

Kun yksilöinä emme voi, niin kohotkaamme koko suurena työväenluokkana oman onnemme sepiksi. Kaikki aineelliset edellytykset ovat siihen olemassa. Kylliksi kauan olemme takoneet onnea ja hyvinvointia riistäjille. Tarttukaamme moukariimme takoaksemme itsellemme luokkana yhteisen onnemme ja hyvinvointimme!

UUSI KAUNOKIRJALLINEN TEOS
TULOSSA!

KALLE RISSASEN

“Amerikan Suomalaisia”

tulee ilmestymään tänä keväänä noin kahdensadan sivun suuruisena. Kirja sisältää kuvauksia Amerikan suomalaisen “kerman” harrastuksista sekä Amerikan suomalaisten työläisten elämästä.

Hinnasta tullaan ilmottamaan teoksen ilmes-
tyttyä.

K u s t a n t a j a :

AMERIKAN SUOM. SOS. KUSTANNUS-
LIIKKEET.